

TALLINNA POLÜTEHNIKUMI TEENISTUSLIKU JÄRELEVALVE ÕIEND

SISSEJUHATUS

1. Tallinna Polütehnikum (edaspidi *kool*) on Haridus- ja Teadusministeeriumi (edaspidi *HTM*) hallatav õppeasutus aadressil Pärnu mnt 57a, 10135 Tallinn.
2. Teenistuslikku järelevalvet kooli juhtimise ning tegevuse otstarbekuse ja seaduslikkuse üle teostasid Haridus- ja Teadusministeeriumi õigus- ja personalipoliitika osakonna järelevalve valdkonna nõunik Hille Voolaid ja peaekspert Anne Põldsaar. Eksperdina oli kaasatud Keeleameti Tallinna ja Harjumaa järelevalvetalituse peainspektor Roman Kallas.
3. Järelevalve eesmärk oli hinnata, kuidas toimub koolis õpilase arengu toetamine väljalangemise ennetamisel ja mil viisil on korraldatud eesti keel teise keelena õpe ja eestikeelne erialaõpe osaliselt vene õppekeelega kutsekeskhariduse õpperühmades.
4. Teenistuslik järelevalve algas 25.09.2023.
5. Järelevalves vesteldi kooli direktoriga, õppealadirektoriga, erialaosakonna juhatajatega, eesti keele ja eestikeelseid erialaaineid õpetavate õpetajatega, vastuvõtukomisjonide liikmetega, rühmajuhatajatega, tugispetsialistidega ja õpilastega. Tutvuti kooli dokumentide ja õppekeskkonnaga vaadeldavas valdkonnas ning võrreldi kooli tegelikku olukorda Eesti hariduse infosüsteemi (edaspidi *EHIS*) tehtud sissekannetega.

KOKKUVÕTE

Koolis õppis 2023/2024. õppeaastal 21.09.2023 seisuga 1719 õpilast, neist 1149 õppis kutsekeskhariduse tasemel.

Järelevalves oli vaatluse all õpilaste vastuvõtu korraldus ning vastuvõtuprotsess, I kursusele vastu võetud vene õppekeelega koolist tulnud õpilaste toetamine õpinguperioodil, eesti keel teise keelena ja eestikeelse õppe korraldus osaliselt vene õppekeelega kutsekeskhariduse õpperühmades automaatik (AV-22) ja IT süsteemide spetsialist (IT-22V), õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni ning riigikeeleoskuse vastavus nõuetele, õppe- ja kasvatusala töötajate professionaalse arengu toetamine.

Õpilaste vastuvõtu korraldus ja vastuvõtuprotsess on läbi mõeldud, viidud läbi vastavalt õigusaktides kehtestatud ning nõuetekohaselt dokumenteeritud. Vastuvõtuprotsessis on testide sisese juhatavad tekstid ja test eesti keeles. Testid on koostatud nii, et eesti keelt B1 tasemel oskav kandidaat mõistab ülesannete sisu. Vestlusküsimustega selgitatakse välja õpilaskandidaadi õpimotiivid, õpiharjumused, senised õpikogemused, eesti keele oskus. Õpilaste toevajadust vastuvõtuprotsessis välja ei selgitata, seda tehakse õppeperioodi ajal.

Koolis on tagatud psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi teenus, eripedagoogi ei ole. Õpilaste toetamiseks on rakendatud mitmeid meetmeid, kuid tugimeetmete rakendamise tulemuslikkust ja meetmete tõhusust süsteemselt hinnatud pole. Eelmise õppeaasta lõpus on moodustatud tugirühm, mida veel tööle rakendatud ei ole. Individuaalseid õppekavasid ja rakendusplaanide õpilastele viimastel aastatel koostatud ei ole.

Kutseõppeasutuse seaduse (edaspidi *KutÕS*) kohaselt peab kutsekeskhariduse õppekava õppekeel olema eesti keel. KutÕSi kohaselt loetakse õppekeeleks keel, milles toimuv õpe moodustab vähemalt 60% kooli õppekavas sätestatud õppe mahust. Koolis õpivad kutsekeskhariduse tasemel ka vene õppekeelega põhikooli lõpetanud õpilased, kelle õpingud jagunevad 60% eesti ja 40% vene keeles (edaspidi *60/40*). Vene keeles saab õppida neljal erialal: sisetööde elektrik, automaatik, IT süsteemide spetsialist ning tarkvaraarendaja. Eestikeelse õppe korraldamisel on arvestatud nõudega, et eestikeelse õppe maht peab olema 60% ja on peetud arvestust eestikeelse õppe mahu üle.

Järelevalves vaadeldud eestikeelsed tunnid olid sisutihedad. Kõik õpetajad rääkisid tundides eesti keeles. Vahekeelena kasutati väga piiratud ulatuses ka vene keelt, kuid kogu õppetöö toimus valdavalt eesti keeles. Õpilaste verbaalne käitumine oli teatud õppeainete puhul (automaatikaseadmete ja süsteemide käidu alused, elektrimasinad ja elektriajamid, soojustehnika alused, arvutivõrgud) passiivne. Õpilased kasutasid eesti keelt piiratud ulatuses, enamasti formaalsetes suhtlemisolukordades. Eestikeelses õppes arendatakse reproduktiivseid osaoskusi (kuulamine ja lugemine), produktiivsete osaoskuste arendamine (rääkimine ja kirjutamine) on jäetud tagaplaanile.

Eksamite infosüsteemi andmetel lõpetas 2021/2022. õppeaastal kooli 49 sellist õpilast, kes olid põhikooli lõpus sooritanud eesti keel teise keelena lõpueksami. Neist 23 (46,9%) olid põhikooli lõpus saavutanud B1-keeletaseme ning kuigi nad kutsekeskhariduse lõpus riigieksamil B2-keeletaset ei saavutanud, vastab nende keeleoskus tööle asumist võimaldavale tasemele.

Koolis on analüüsitud eesti keel teise keelena õppe korraldust ja selle tulemuslikkust, toodud välja valdkonna tugevused ja parendusvaldkonnad, kavandatud konkreetsed tegevused, mida monitooritakse ning mille tulemused on mõõdetavad. Neid tegevusi kajastavad nii arengukava kui eestikeelsele õppele ülemineku tegevuskava.

Positiivsena on kool sisehindamisel välja toonud lõimumis- ja kultuurilised koostööüritused ja õpilaste jaotuse väiksematesse õpigruppidesse eesti keele õppes; õpetajate keeleklubi. Tegevuste tulemuslikkuse tõendamiseks on koolis olemas tõendus põhised andmed. Lisaks eesti keele tundidele ja eestikeelsetele erialatundidele pööratakse koolis tähelepanu ka koolivälisele tegevusele, toetamaks õpilaste riigikeeleoskust.

Õppekasvatusala töötajaid, kelle kvalifikatsioonile on kehtestatud nõuded (direktor, õppekasvatusala juhtiv töötaja, õpetaja ning tugispetsialist), oli koolis 113. Õppekasvatusala juhtivaid töötajaid, üldharidusainete õpetajaid ja tugispetsialiste oli koolis kokku 37, neist kvalifikatsioon vastas nõuetele 28-l (76%). Erialaaineid õpetas koolis 78 õpetajat, neist 32 (41%) omasid magistrikraadi või magistrikraadile vastavat haridust. Kesk- või kutsekeskharidusega õpetajaid oli 20. KutÕSi kohaselt võib õpetaja kolme aasta jooksul õpetada erialal või õppevaldkonnas, milles õpetamiseks tal puudub vajalik kvalifikatsioon, kui ta on asunud vajalikku kvalifikatsiooni omandama. Tasemeharidust on asunud omandama kuus kutseõpetajat. Seega on koolil eeldus saavutada kolme aasta jooksul olukord, kus kutsestandardi madalaimale tasemele vastavaid kutseõpetajaid on 14, mis on 18% kutseõpetajate koguarvust.

Riigikeeleoskus vastas nõuetele 113 õppekasvatusala töötajast 106-l (94%). Kool on seadnud eesmärgiks saavutada 2025. aastaks kõigi õpetajate riigikeeleoskuse vastavuse nõuetele. Tõetajatele on riigikeeleoskuse viimiseks nõuetele vastavaks koostatud personaalne arenguplaan, milles on kokku lepitud tegevused, eesmärgid ja ajakava. Kooli kutseõpetajate eesti keele oskus on piisavalt hea eestikeelse õppekeskkonna kujundamiseks. Seega on koolis põhimõtteliselt võimalik aja jooksul julgemalt rakendada eestikeelset aineõpet senisest suuremas mahus. Õppeasutuse õppekeskkond on valdavalt eestikeelne.

OLUKORRA KIRJELDUS

Kool on üks Eesti vanimaid tehnikaharidust andvaid kutseõppeasutusi, mille eripäraks ja tugevuse aluseks on lisaks järjepidevusele teadlik fokuseeritus tehnikaõppele. Õppetöö toimub viies õppekavarühmas erinevates õppevormides, tasemeõppe õpilaste arv on püsiv. Koolis õppis 2023/2024. õppeaastal 21.09.2023 seisuga 1719 õpilast, neist 1149 õppis kutsekeskhariduse tasemel. Õpilaste arv on aastati olnud stabiilne (tabel 1).

Tabel 1. Õpilaste arv õppeaastatel 2020/2021–2022/2023.

Õppeaasta	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Tallinna Polütehnikum	Õpilaste arv / kutsekeskhariduse tasemel õpilaste arv		
	1513 / 933	1530 / 986	1620 / 1066

Allikas: Haridussilm, seisuga 10.11.

Kool on toiminud aastakümneid multikultuurse koolina, kus õpivad lisaks eesti emakeelega õpilastele ka teistsuguse emakeelega õpilased. Oma töös õpilaste ja õpetajatega järgitakse põhimõtet, et kooli asjaajamise ja töökeel on eesti keel ning igapäevane suhtlemine on üks mitteformaalsetest keeleõppe vormidest¹. Kooli arengukavas² on püstitatud eesmärk olla 2025. aastaks juhtiv kool ja kompetentsikeskus infotehnoloogia, elektroonika, energeetika-automaatika ja trükimeedia valdkonnas.

Järelevalves oli vaatluse all nende õpilaste vastuvõtt 2022/2023. ja 2023/2024. õppeaastal, kelle põhikooli lõputunnistusel oli eesti keel teise keelena ja kes on asunud õppima eesti õppekeelega õppekaval. Need on õpilased, kes ka kutseõppeasutuses õpivad eesti keelt teise keelena ning eestikeelseid erialaaineid osaliselt ehk proportsioonis 60/40. Tabelis 2 on toodud kutsekeskharidustaseme õpilaste arv, kelle põhikooli lõputunnistusel on eesti keel teise keelena, õppekavade lõikes 2022/2023. õppeaastal.

Tabel 2. Kutsekeskharidusõppe õpilased 2022/2023. õppeaastal.

Õppekava kood	Õppekava nimetus	Õpilaste arv õppekaval	Õpilaste koguarv, kelle põhikooli lõputunnistusel on eesti keel teise keelena (EKTK)	2022/2023 vastuvõetud õpilaste arv, kelle põhikooli lõputunnistusel on EKTK
131117	Elektroonikaseadmete tehnik	39	1	
132657	Trükitehnoloogia	76	1	

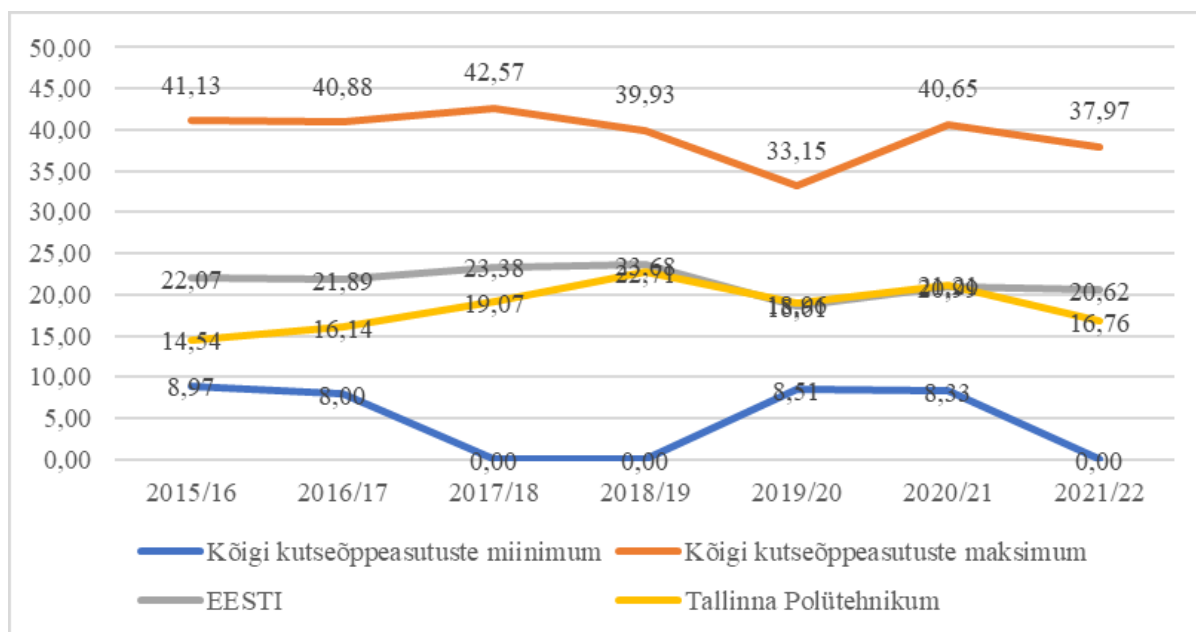
¹ Eesti keele õppe tegevuskava 2022–2025. Allkirjastanud 18.08.2022, 30.03.2023 direktor ja õppealadirektor.

² Haridus- ja Teadusministeeriumi üldhariduspoliitika osakonna juhataja 01.08.2022 otsus nr 1.1-5/22/10 „Tallinna Polütehnikumi arengukava 2022–2025 kinnitamine“.

141478	IT-süsteemide noo- remspetsialist	42	18	
141479	Noorem tarkva- raarendaja	18	6	
141723	Sisetööde elektrik	3	1	
152661	Automaatik	134	69	19
152737	Multimeedia spet- sialist	89	4	1
153120	Telekommunikat- siooni nooremspet- sialist	97	8	3
209863	Sisetööde elektrik	121	63	20
209864	Visuaalmeedia spetsialist	90	3	2
210137	Tarkvaraarendaja	196	89	27
215984	IT-süsteemide spet- sialist	161	80	26

Allikas: EHIS, seisuga 10.11.2022.

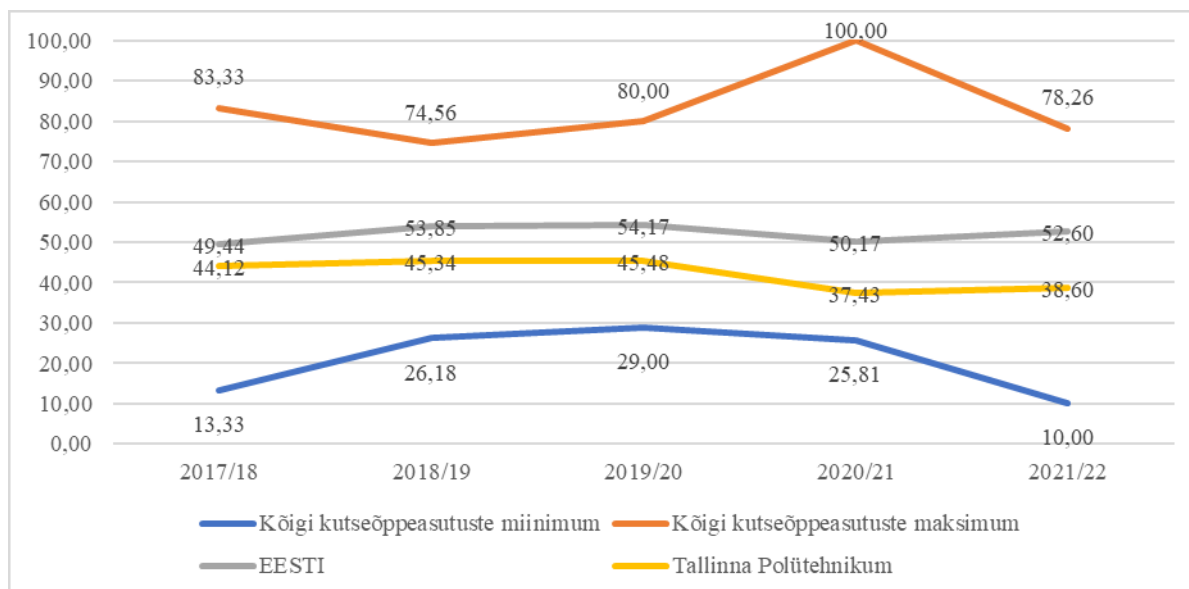
Õppetöö katkestajate³ osakaal kutsekeskhariduse tasemel esimesel aastal on 2021/2022. õppeaastal olnud languses võrreldes kolme eelneva õppeaastaga (joonis 1, tabel 3). Nominaalajaga kutsekeskhariduse lõpetajate osakaal on 2020/2021. ja 2021/2022. õppeaastal olnud madalam eelneva kolme õppeaasta tulemustest ning vaadeldud perioodil (2017/2018–2021/2022) madalam ka riigi keskmisest näitajast (joonis 2). Samas väljalangejate osakaal kutsekeskhariduses esimesel aastal on olnud vaadeldud perioodil riigi keskmisest näitajast madalam (joonis 3).

Joonis 1. Õppetöö katkestajate osakaal kutsekeskhariduses esimesel aastal, %.

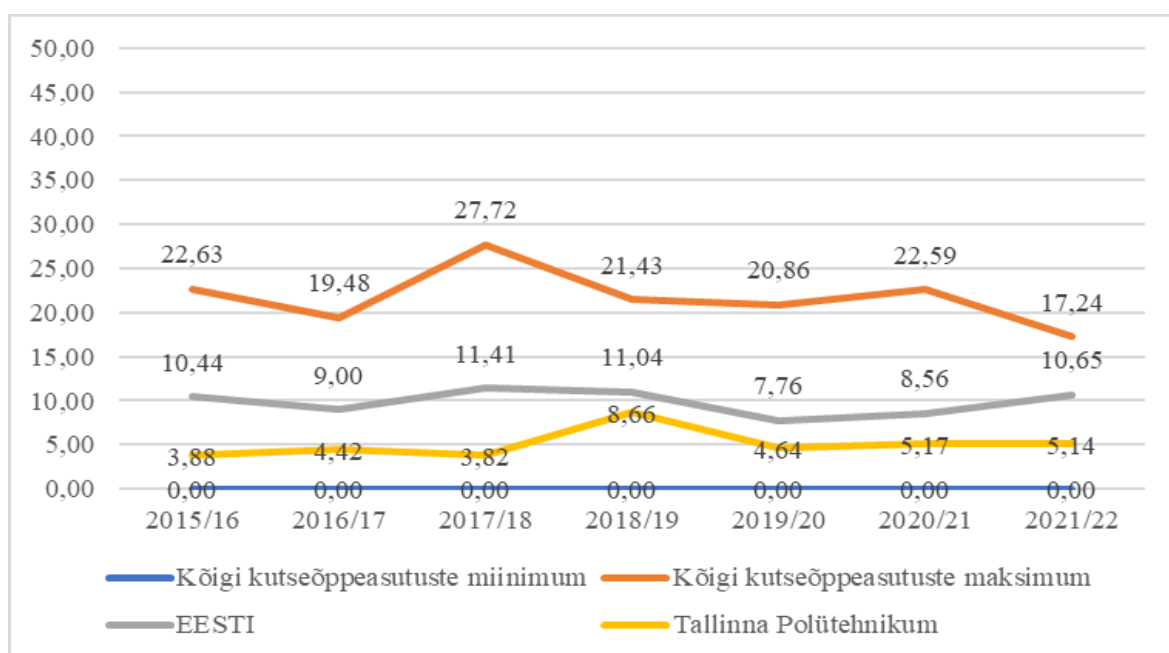
Allikas: EHIS.

³ Katkestajate leidmisel vaadatakse kõigi 10. novembril õppinute või aasta jooksul õppima asunute, aga enne 10. novembrit katkestanute või lõpetanute seisundit järgmise aasta 10. novembril. Arvestusest jäävad välja need, kelle õppimise aeg oli alla 31 päeva. Katkestajaks ei loeta samas koolis jätkajat ega neid, kelle katkestamise põhjuseks on välismaale minek.

Joonis 2. Kutsekeskhariduse nominaalajaga lõpetajate osakaal, %.

Allikas: EHIS.

Joonis 3. Väljalangejate osakaal kutsekeskhariduses esimesel aastal, %.

Allikas: EHIS.

Kutseeksami edukalt sooritanute arvnäitajana on kool näidanud arengukavas⁴ 92, aga EHISe ja Kutsekoja andmetel oli vastav näitaja 67,1.

Direktor selgitas, et Haridussilm võtab arvesse kutseksamite sooritanute arvu suhte kõigi õppekavade lõpetajatesse, kuid kooli arvestuse ja eesmärgistatuse aluseks on kutseeksami soori-

⁴ Haridus- ja Teadusministeeriumi üldhariduspoliitika osakonna juhataja 01.08.2022 otsus nr 1.1-5/22/10 „Tallinna Polütehnikumi arengukava 2022–2025 kinnitamine“.

tajate osakaal nendest õpilastest, kes õpivad õppekavadel, kus on võimalik kutseeksamit sooritada, st on olemas vastav kutsestandard ja kutseandja. Kahel multimeedia spetsialisti õppekaval, telekommunikatsioon ning fotograafia, ei ole olnud kutseandjat ja kutseeksami sooritamise võimalust. Kõigi ülejäänud õppekavade lõpetamine toimub koolis kutse- ja lõpueksami eri viisil ühendatud eksamitena ning kõikidel lõpetajatel on võimalik sooritada kutseeksam.

Kahe viimase õppeaasta näitajate võrdusest nähtub, et vähenenud on õppetöö katkestajate osakaal ning suurenenud kutsekeskhariduse nominaalajaga lõpetajate osakaal (tabel 3).

Tabel 3. Kooli näitajad seisuga 10.11.2021 ja 10.11.2022.

Näitaja	Kool 2021	Riik 2021	Kool 2022	Riik 2022
Õppetöö katkestajate osakaal, %.	24,8	20,3	20,5	21
Õppetöö katkestajate osakaal kutsekeskhariduses I aastal, %.	20,7	19,2	16,8	20,6
Kutsekeskhariduse nominaalajaga lõpetajate osakaal, %.	37,8	52,7	38,6	52,6
Mitterahuldavate tulemustega põhikooli lõpetajatest õppima asujate arv.	14	x	19	x
Õpilaste arv, kellel oli põhikoolis eesti keel teise keelena ja kes asusid 2021/2022. ja 2022/23. õppeaastal I kursusel õppima.	127	x	98	x
Õpetajate vastavus riigikeeleoskuse tasemenõuetele, %.	95,3	95,2	91,3	93,8

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium.

1. Õpilaste vastuvõtu korraldus ning vastuvõtuprotsess

1.1. Õpilaste vastuvõtu korra ja tingimuste õiguspärasus

Õpilaste kutseõppeasutusse vastuvõtu kord on reguleeritud haridus- ja teadusministri määrusega⁵. Nimetatud määruse⁶ kohaselt määruses reguleerimata küsimustes kehtestab kool õppekorralduseeskirjas (edaspidi *ÕKE*) kooli vastuvõtu korra. Sama on sätestatud ka haridus- ja teadusministri määruses⁷, mille kohaselt peab *ÕKE*s olema kehtestatud õpilaste vastuvõtu kord. Õpilase kutseõppeasutusse vastuvõtu kord sätestab⁸, et vastuvõtu väljakuulutamisest kuni õppetöö alguseni ei või kool muuta vastuvõtu tingimusi ja korda vastaval õppekaval.

ÕKE on kinnitanud⁹ kooli nõukogu. Õpilaste vastuvõtu kord on kehtestatud *ÕKE* lisas 1, kus on sätestatud vastuvõtukomisjoni ülesanded, õpilaskandidaadi esitatavad dokumendid, dokumentide esitamine õpilaskandidaadi esindaja poolt, õpilaskandidaatide andmete kandmine kooli õpilaste nimekirja, vastuvõtt alanud õppetööga õppekavale, vastuvõtutingimused. Vastuvõtutingimustes on sätestatud¹⁰, et põhihariduse baasil kutsekeskharidusõppesse kandideerimisel on

⁵ Haridus- ja teadusministri 16.04.2018. a määrus nr 14 „Õpilase kutseõppeasutusse vastuvõtmise kord“.

⁶ Haridus- ja teadusministri 16.04.2018. a määrus nr 14 „Õpilase kutseõppeasutusse vastuvõtmise kord“, § 2 lg 4.

⁷ Haridus- ja teadusministri 28.08.2013. a määrus nr 23 „Kutseõppeasutuse arendustegevust ja õppekasvatustööd käsitlevate kohustuslike dokumentide nõuded ja dokumentide pidamise kord“, § 7 lg 2 p 3.

⁸ Haridus- ja teadusministri 16.04.2018. a määrus nr 14 „Õpilase kutseõppeasutusse vastuvõtmise kord“.

⁹ Kooli nõukogu 22.08.2023 koosoleku protokolliga nr 1-3/23/5 kinnitatud „Tallinna Polütehnikumi õppekorralduseeskiri“.

¹⁰ *ÕKE*, lisa 1 p-d 7.1-7.3.

pingerea aluseks koolis sooritatud kirjaliku üldharidusliku testi (reaalained, eesti ja inglise keel) tulemus (30% osakaalu) ning põhikooli lõputunnistuse matemaatika, füüsika, eesti keele ja inglise keele hinne (igaüks 5% osakaalu) ning vastuvõtutest (käelised oskused, loogiline mõtlemine, tähelepanuvõime) (25% osakaalu) ja vestlus erialaosakonnas (25% osakaalu). Õpilaskandidaadid võivad üldjuhul kandideerida kas eesti õppekeelega õpperühma või eesti keelega õpperühma, milles õppijate emakeel ei ole eesti keel. Vastuvõtukomisjon informeerib venekeelse põhikooli lõpetanud asjaolust, et vastavalt KutÕSile¹¹ peavad kutsekeskhariduse õppekava õpilased, kelle õppekeel ei ole eesti keel, õpingute lõpetamiseks sooritama eesti keel teise keelena riigieksami põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse¹² (edaspidi *PGS*) ja selle alusel haridus- ja teadusministri määruses kehtestatud korras. Nimetatud riigieksami võib asendada kutseeksami või erialase lõpueksami sooritamise eesti keeles.

KutÕSis ja kutseharidusstandardis on õppeliigi määratlus "kutsekeskharidus", mitte põhihariduse baasil kutsekeskharidus. Kutseharidusstandard liigitab selle ka neljanda taseme õppeks. Seega võiks kool dokumentides kasutada õigusaktides kasutatavat õppeliigi terminit. Samuti võiks dokumendis kasutada emakeele asemel muud sõnastust, nt eesti keelest erineva koduse keelega või eesti keelt teise keelena õppivad või valdavalt põhikoolis vene õppekeeles õppinud.

Direktor nõustus ettepanekutega ning selgitas, et dokumentides kajastatakse läbivalt ametlikku määratlust „kutsekeskharidus“. Täpsustust „põhihariduse baasil“ kasutatakse informatiivse täiendina, et kandideerija või lapsevanem saaks lihtsamalt aru õppekava sisust ja sihist, kellele see on suunatud ja millist baasharidust õppekava (üldjuhul) eeldab, õppijate emakeele asemel kasutatakse edaspidiselt läbivalt terminit „eesti keelt teise keelena õppivad õpilased“.

Vastuvõtukomisjoni töökord, vastuvõtutingimused ning vastuvõtutestide ja -vestluste ajakava 2023. aastal on kinnitatud direktori käskkirjaga¹³. Sama käskkirjaga on kinnitatud¹⁴ ka vastuvõtutestide ja -vestluste vastutavad vastuvõtukomisjoni liikmed ning kaasatud töötajad. Vastuvõtukomisjon on moodustatud ja nimeliselt kinnitatud¹⁵.

Õpilaste kooli vastuvõtu kord ja vastuvõtu tingimused on kooskõlas kutseõppeasutuse tegevust reguleerivate õigusaktidega.

Ettepanek direktorile

Ühtlustada koolisisestes dokumentides terminoloogia, nt põhihariduse baasil kutsekeskharidusõpe/kutsekeskharidus.

1.2. Õpilaste toevajaduse väljaselgitamine vastuvõtuprotsessis

¹¹ KutÕS, § 57 lg 2.

¹² PGS, § 31.

¹³ Direktori 27.06.2023 käskkiri nr 1-2/23/5 „Tallinna Polütehnikumi vastuvõtukomisjoni töökord, vastuvõtutingimused ning vastuvõtutestide ja -vestluste ajakava 2023. aastal“.

¹⁴ Direktori 27.06.2023 käskkiri nr 1-2/23/5 „Tallinna Polütehnikumi vastuvõtukomisjoni töökord, vastuvõtutingimused ning vastuvõtutestide ja -vestluste ajakava 2023. aastal“, p 7.

¹⁵ Direktori 22.09.2022 käskkiri nr 1-1/24 „Vastuvõtukomisjoni moodustamine“.

Haridusliku erivajadusega (edaspidi *HEV*) õpilase kutseõppe tasemeõppe korraldamine, sealhulgas haridusliku erivajaduse tuvastamine ning tugimeetmete rakendamine on reguleeritud haridus- ja teadusministri määrusega¹⁶. Täiendavalt on *HEV*-õpilase toetamise ning tugimeetmete osutamise tingimused ja kord kehtestatud ÕKEs¹⁷. Vastavalt määrusele¹⁸ ja kehtestatud korrale¹⁹ peab kool nõustama sisseastujat või tema seaduslikku esindajat sisseastuja potentsiaalile vastava õppekava valikul, hinnates õpilaskandidaadi valmisolekut õppekavas kindlaks määratud õpiväljundite saavutamiseks.

Hindamisjuhend kutsekeskharidusõppesse sisseastujatele on kinnitatud kooli direktori käskkirjaga²⁰. Hindamisjuhend kirjeldab vastuvõtuprotsessi, sh on määratletud, et testide sissejuhatavad tekstid ja testi keel on eesti keel. Testid on koostatud nii, et eesti keelt B1 tasemel oskav kandidaat (põhikooli lõpetajalt eeldatav eesti keele tase) mõistab ülesannete sisu. Vestlusküsimustega selgitatakse välja õpilaskandidaadi õpimotiivid, õpiharjumused, senised õpikogemused. Eesti keelest erineva emakeelega õpilaste puhul on toodud välja, et juhul, kui eesti keele kui teise keele eksamil on õpilaskandidaat saanud vähemalt 60% maksimaalsest tulemusest, siis fikseeritakse tema keeleoskuse tasemeks B1. Õpilaskandidaadile on loodud võimalus sisestada oma eesti keel teise keelena tasemeeksami tulemus ja väljastatud dokumendi number süsteemi. 2023. aasta põhikooli eesti keel teise keelena lõpueksami tulemus on esitatud protsentides. Tulemus teisendatakse viie palli süsteemi, et tagada võrreldavus eelmistel aastatel lõpetanud õpilaskandidaatide tulemustega.

Järelevalves selgus, et kogu vastuvõtuprotsess käib sisseastumise infosüsteemi (edaspidi *SAIS*) kaudu ning *SAIS*ist kantakse andmed üle kooli vastuvõtukeskkonda. Sellist süsteemi kasutati käesoleval õppeaastal esimest korda. Testi tegid õpilased kooli vastuvõtukeskkonnas. Eesti keel teise keelena testis oli lugemisülesanne, kus tuli valida õige väide. Lisaks oli matemaatika ja inglise keele test. Peale testi oli vihikuülesanne, kus oli valida 10-11 ülesande vahel, millest arvesse läks viis, lisaks motivatsioonikiri. Vestluskomisjonis osales igast erialaosakonnast (energeetika-automaatika, IT ja telekommunikatsioon, meedia) üks õpetaja. Teine vestlusvoor on vajaduspõhine, kus oli vestlus tugispetsialistidega: psühholoog, sotsiaalpedagoog, huvijuht, eesti keel teise keelena õpetaja. Vestlusküsimused ei sisaldanud küsimusi õpilase toevajaduse kohta. Eelmisel aastal oli sama süsteem, aga Exceli keskkonnas. Testid olid selle õppeaasta vastuvõtul koostatud ainult eesti keeles, eelmisel õppeaastal oli eesti keele kõrval tõlge vene keelde. Vastuvõtul on õpilasel võimalik laadida üles B1-taseme tunnistus, mõni oli laadinud ka hinnetelehe. See on vabaväli, mille täitmine oli õpilastele vabatahtlik.

Direktor lisas, et vabatahtlikult esitasid keeletaseme tunnistuse (B1) või protsentidena esitatud eesti keele kooli/B1-riigieksami tulemuse üksikud soovijad. Kirjutamisoskust eraldi ei kontrollita, aga erialatesti üks osa on lühikese eestikeelse motivatsioonikirja kirjutamine koolis kohapeal. Spetsiaalseid keeletaseme teste tehakse vaid juba vastu võetud õpilastele, et jaotada nad keeletaseme põhjal keeleõpperühmadesse.

¹⁶ Haridus- ja teadusministri 28.12.2018. a määrus nr 35 „Haridusliku erivajadusega õpilase kutseõppeasutuses õppimise tingimused ja kord“.

¹⁷ ÕKE, lisa 2.

¹⁸ Haridus- ja teadusministri 28.12.2018. a määrus nr 35 „Haridusliku erivajadusega õpilase kutseõppeasutuses õppimise tingimused ja kord“, § 4 lg 1.

¹⁹ ÕKE, lisa 2 p 2.1.

²⁰ Direktori 12.06.2023 käskkiri nr 1-2/23/4 „Hindamisjuhendi kinnitamine kutsekeskharidusõppesse sisseastujatele“.

Õppealadirektori selgituste kohaselt vastuvõtul tugispetsialistidest ei räägita, teave on olemas kooli veebilehel. Tugispetsialiste tutvustatakse õppeaasta alguses. Vastuvõtureprotsessi korralduse kohta ei ole tagasisidet küsitud, aga igal aastal viiakse õpilaste seas läbi küsitlus, kuidas nad on kooli leidnud.

Vestlusel osalenud õpilaste kinnitusel oli vastuvõtureprotsess nende jaoks selge ja arusaadav.

Vastuvõturetestid on direktori sõnul koostanud kooli õpetajatest ja spetsialistidest koosnev meeskond. Testide adekvaatsust ning toimimist on enne vastuvõtureprotsessis rakendamist kontrollitud ülesannete kaupa nii kooli töötajate kui ka õpilastest koosneva valimi peal, osaliselt ja üksikülesannete kaupa ka koolivälises testgrupis (üldhariduskoolide 9. klasside õpilased), kuid mitte tervikuna, et vältida testikomplektide lekkeid.

Enne vastuvõttu tegid tugispetsialistid vastuvõturega seotud isikutele koolituse, kuidas märgata kandidaadi erisusi (vaikimine, agressiivsus jm).

Järelevalves leidis kinnitust, et vastuvõtureprotsess toimus direktori käskkirjaga kinnitatud hindamisjuhendit järgides.

1.2.1. Ettepanek direktorile

Selgitada vastuvõturevestlusel välja õpilase toevajadus, et õpilastele oleks tugiteenused võimalik tagada õppeperioodi algusest, ning luua toevajaduse väljaselgitamiseks ühtne kord.

1.3. Dokumenteerimine ja teabehaldus

Haridus- ja teadusministri määruse²¹ kohaselt peab õpilase vastuvõtmiseks kool korraldama vajalike dokumentide vastuvõtmise, registreerimise ja säilitamise vastavalt kooli asjaajamiskorrale. KutÕS²² sätestab, et kooli vastuvõturetingimusi ja -korda ning õppekorraldust reguleerivad dokumendid, sealhulgas kooli põhimääruse, õppekavad ning õppekorralduseeskirja ja sisekorraeskirja avalikustab kool oma veebilehel. Haridus- ja teadusministri määrus²³ sätestab, et hiljemalt õppetöö alguseks kantakse vastu võetud õpilased direktori käskkirjaga kooli õpilaste nimekirja ning õpilased registreeritakse EHISes.

Kooli vastuvõturetingimused ja -kord ning õppekorraldust reguleerivad dokumendid, sealhulgas ÕKE on kooli veebilehel²⁴ avalikustatud.

Direktori käskkirjaga kinnitatud²⁵ vastuvõturekomisjoni töökorras on sätestatud, et dokumentide vastuvõture korraldab sisseastumiseks vajalike dokumentide vastuvõtmise, registreerimise ja säilitamise vastavalt kooli asjaajamiskorrale²⁶ ning vastuvõturekomisjoni otsused protokollitakse ja

²¹ Haridus- ja teadusministri 16.04.2018. a määrus nr 14 „Õpilase kutseõppeasutusse vastuvõture kord“, § 3 lg 1 p 5.

²² KutÕS, § 25 lg 6.

²³ Haridus- ja teadusministri 16.04.2018. a määrus nr 14 „Õpilase kutseõppeasutusse vastuvõture kord“, § 4 lg 1.

²⁴ <https://www.tptlive.ee/olulised-dokumendid>, vaadatud 25.09.2023.

²⁵ Direktori 27.06.2023 käskkiri nr 1-2/23/5 „Tallinna Polütehnikumi vastuvõturekomisjoni töökord, vastuvõturetingimused ning vastuvõturetestide ja -vestluste ajakava 2023. aastal“.

²⁶ Direktori 27.06.2023 käskkiri nr 1-2/23/5 „Tallinna Polütehnikumi vastuvõturekomisjoni töökord, vastuvõturetingimused ning vastuvõturetestide ja -vestluste ajakava 2023. aastal“, p 2.3.5.

tehakse keskkonnas SAIS teatavaks hiljemalt testide ja vestluste perioodi lõpukuupäevale järgneva kolme tööpäeva jooksul vastavalt testide ja vestluste ajakavale²⁷.

Kooli dokumendihalduse kord on kinnitatud direktori käskkirjaga²⁸. Sama käskkirjaga on tunnistatud kehtetuks kooli asjaajamiskord. Seega on vajalik dokumentides kasutatav terminoloogia viia kooskõlla, et see oleks osapooltele arusaadav ja mõistetav.

Direktori sõnul on ta ettepanekuga nõus ja edaspidiselt kasutatakse terminit dokumendihalduse kord.

Liigitusskeem on direktori käskkirjaga²⁹ kinnitatud ja lisatud käskkirjale. Liigitusskeemis on määratletud, et kooli vastuvõtuga seotud dokumentatsiooni (avaldused, protokollid) säilitatakse viis aastat SAISis.

Dokumendihalduse korra järgimise eest vastutab koolis kantseleijuht. Dokumendihaldus toimus kuni 28.02.2023 dokumendihaldussüsteemis EKIS, alates 01.03.2023 dokumendihaldussüsteemis PINAL. Vastuvõtu lõpp-protokollid ja pingeread on alates 2022. aastast olemas SAISis, millest info vastuvõetud õpilaste kohta liigub peale vastuvõtukäskkirja kinnitamist otse kooli infosüsteemi Tahvel ja sealt omakorda EHISesse. Varukoopiad säilitatakse turvalises sisesevõrgus. EHISe õpilaste andmed kinnitatakse üle iga kuu 10.-15. kuupäeva vahemikus (välja arvatud juuli ja august). Andmed lähevad süsteemist Tahvel süsteemi EHIS automaatselt peale asjakohaste käskkirjade kinnitamist. EHISe kooskõla tegeliku olukorraga jälgib kantseleijuht, kontrollides andmeid iganädalaselt peale õpilaste andmeid puudutavate käskkirjade allkirjastamist. Protsess on automaatne.

1.3.1. Ettepanek direktorile

Ühtlustada koolisisestes dokumentides terminoloogia, nt asjaajamiskord/dokumendihalduse kord.

2. I kursusele vastu võetud vene õppekeelega koolist tulnud õpilaste toetamine õpinguperioodil

2.1. Õpilaste toevajaduse väljaselgitamine õpinguperioodil

Haridus- ja teadusministri määruse kohaselt³⁰ tuleb tugiteenused ja HEV-õpilasele osutatavad tugimeetmed ning nende rakendamise põhimõtted kehtestada kooli õppekorralduseeskirjas. Meetmed ja kord on ÕKEs³¹ kehtestatud.

ÕKE lisana³² kehtestatud HEV-õpilase toetamise ning tugimeetmete osutamise tingimused ja kord sätestab, et kool pakub tugiteenust ja -meetmeid õpilasele, kelle erivajadus ei takista omandada õppekavas seatud õpiväljundeid ja siirduda peale õpinguid tööturule või edasisse õppesse.

²⁷ Direktori 27.06.2023 käskkiri nr 1-2/23/5 „Tallinna Polütehnikumi vastuvõtukomisjoni töökord, vastuvõtutüingimused ning vastuvõtutestide ja -vestluste ajakava 2023. aastal“, p 2.4.7.

²⁸ Direktori 28.12.2020 käskkiri nr 1-1/22 „Tallinna Polütehnikumi dokumendihalduse korra kinnitamine“.

²⁹ Direktori 23.02.2023 käskkiri nr 1-1/8 „Tallinna Polütehnikumi liigitusskeemi kinnitamine“.

³⁰ Haridus- ja teadusministri 28.12.2018. a määrus nr 35 „Haridusliku erivajadusega õpilase kutseõppeasutuses õppimise tingimused ja kord“, § 7 lg 6.

³¹ ÕKE, lisa 2.

³² ÕKE, lisa 2 p 1.4.

Samas korras on kehtestatud³³, et õpikeskkonna korraldamisel ning kujundamisel arvestab kool võimaluste piires õpilase erivajadusega.

Korra kohaselt³⁴ suunatakse koolile esitatud hariduslikku erivajadust puudutavad avaldused ja muud dokumendid HEV tugirühma, kus hinnatakse dokumentide piisavust, analüüsitakse esitatud taotluse põhjendatust ja kooli poolt pakutavate meetmete võimalusi, vajadusel kogutakse täiendavat infot, vesteldakse lapsevanema või eestkostjaga või tehakse muid asjassepuutuvaid toiminguid.

Selgitame, et kui õpilane on kooli vastu võetud, siis kool ei saa lähtuda oma võimalustest, vaid õpilase vajadustest. Kool ei saa kehtivatele õigusaktidele³⁵ seada kitsendusi. Haridus- ja teadusministri määruse³⁶ kohaselt peab kool tagama tugispetsialistide teenuse kättesaadavuse, vajadusel tuleb võimalused luua.

Direktori sõnul on tegemist eksitava infoga ja seda muudetakse, küll on aga pideva liikumispuudega (ratastooliga) õpilaste õppimisvõimalus koolis väga piiratud, kuna kooli eri korpused asuvad eri tasapindadel, liikumisteed on kitsad ja ei võimalda ligipääsuteede ehitamist.

Korras on määratletud³⁷, et individuaalse õppekava (edaspidi IÕK) taotlemiseks esitatakse kooli HEV tugirühmale õpilase või tema seadusliku esindaja kirjalik põhjendatud taotlus (alaealise või piiratud teovõimega õpilase puhul kinnitab taotluse tema seaduslik esindaja), IÕK koostamise vajadust põhjendavad dokumendid ning kooli erialaosakonna juhataja arvamus/ettepanek.

Eelnimetatud sättest järeldeb, et IÕKd saab taotleda vaid õpilase või tema seadusliku esindaja taotluse alusel, mis ei ole õiguspärane, sest kui kool tuvastab õpilasel IÕK rakendamise vajaduse, ei pea õpilane ega tema seaduslik esindaja esitama selleks taotlust, IÕK rakendamise kohustus on koolil.

Direktor nõustus, et IÕK koostamiseks ei ole vaja esitada taotlust.

Eeltoodust tulenevalt on vajalik erivajadustega isikute koolis õppimise tingimused ja kord viia kooskõlla kutseõppeasutuse tegevust reguleerivate õigusaktidega.

Haridus- ja teadusministri määruse³⁸ kohaselt tuleb koolis haridusliku erivajaduse tuvastamiseks ning vajalike tugiteenuste või tugimeetmete määramiseks ja rakendusplaani koostamiseks, sealhulgas meetmete tulemuslikkuse hindamiseks, muutmiseks ning rakendamise lõpetamiseks, moodustada tugirühm, kuhu lisaks tugispetsialistidele peavad kuuluma HEV-õpilase rühmajuhataja ja vajadusel õpiprotsessiga vahetult seotud õpetajad. Kool peab määrama³⁹ töötaja,

³³ ÕKE, lisa 2 p 4.6.

³⁴ ÕKE, lisa 2 p 5.3.

³⁵ Haridus- ja teadusministri 28.12.2018. a määrus nr 35 „Haridusliku erivajadusega õpilase kutseõppeasutuses õppimise tingimused ja kord“, § 7 lg 1.

³⁶ Haridus- ja teadusministri 28.12.2018. a määrus nr 35 „Haridusliku erivajadusega õpilase kutseõppeasutuses õppimise tingimused ja kord“, § 4 lg 3.

³⁷ ÕKE, lisa 2 p 7.1.3.

³⁸ Haridus- ja teadusministri 28.12.2018. a määrus nr 35 „Haridusliku erivajadusega õpilase kutseõppeasutuses õppimise tingimused ja kord“, § 5 lg 2.

³⁹ Haridus- ja teadusministri 28.12.2018. a määrus nr 35 „Haridusliku erivajadusega õpilase kutseõppeasutuses õppimise tingimused ja kord“, § 5 lg 3.

kes vastutab HEV-õpilaste õppekorralduse ja tugirühma töö koordineerimise eest, sealhulgas õpilase erivajaduse tuvastamise ja tugimeetmete määramise korraldamise ning rakendamise tulemuslikkuse jälgimise ja dokumenteerimise eest.

Tugirühma koosseis ja töökord on direktori käskkirjaga kinnitatud⁴⁰. Tugirühma koosseis on kinnitatud nimeliselt ja on kooskõlas korras kehtestatud. Tugirühma koosseisus ei ole ühtegi eesti keele õpetajat, aga arvestades, et koolis toimub ka 60/40 õpe, võiks tugirühma koosseisu kuuluda ka eesti keele õpetaja.

Direktor nõustus, et tugirühma koosseisu võiks kuuluda ka eesti keele õpetaja.

Vastavalt koolis kehtestatud korrale⁴¹ juhib tugirühma tegevust kooli õppealadirektor (vastutav töötaja), kes vastutab HEV-õpilaste õppekorralduse ja tugirühma töö koordineerimise eest, sealhulgas õpilase erivajaduse tuvastamise ja tugimeetmete määramise korraldamise ning rakendamise tulemuslikkuse jälgimise ja dokumenteerimise eest. Samuti kuulub vastutava töötaja ülesannete hulka koolisisese teavitustöö koordineerimine HEV valdkonnas. Kehtestatud korra kohaselt⁴² kuuluvad tugirühma õppealadirektor, koolipsühholoog(id), sotsiaalpedagoog(id), erialaosakondade juhatajad, õppekorraldusjuht ja õpperühma(de) juhataja(d), kuhu õpperühma HEV-õpilane on arvatud.

Tugirühm moodustati 2022/2023. õppeaasta lõpus. Ühtegi tugirühma koosolekut järelevalve ajaks veel toimunud ei olnud ja tugirühma dokumentatsioon puudus. Õpilastele ei ole koostatud rakendusplaan, õpilastega läbi viidud ümarlaudu dokumenteeritud ei ole. IÕKsid viimastel aastatel õpilastele koostatud pole.

Tugispetsialistide selgitusel on toevajaduse esimene märkaja aineõpetaja, kes pöördub kas rühmajuhataja või tugispetsialisti poole. Õpilane valib, kelle poole pöördub, reglementi selleks pole. Kui tuleb info, siis kaardistatakse olukord, kas on vaja nõustamist või õppekorraldust kohandada, suheldakse vanematega. Koostatakse tegevusplaan. Jälg tegevusest jääb rühmajuhatajate ja tugispetsialistide memodesse. Õpilase õpitulemustega seotud probleemi märkamise kiirus sõltub rühmajuhatajast ja tugispetsialistist.

Haridus- ja teadusministri määruse⁴³ kohaselt vastutava töötaja ja tugirühma ülesanded ning töökorra kinnitab direktor käskkirjaga ning teavitab kooli nõukogu. Kooli direktor on töökorra kinnitanud ja nõukogu liikmeid teavitanud⁴⁴.

Määruse kohaselt on tuvastatavaks erivajaduseks ka õpingute alustamiseks ebapiisav eesti keele oskus, mille tuvastamise aluseks on põhi- või keskhariduse omandamist tõendav dokument või

⁴⁰ Direktori 28.06.2023 käskkiri nr 1-2/23/6 „Tallinna Polütehnikumi haridusliku erivajadusega (HEV) õpilase tugirühma koosseisu ja töökorra kinnitamine“.

⁴¹ Direktori 28.06.2023 käskkiri nr 1-2/23/6 „Tallinna Polütehnikumi haridusliku erivajadusega (HEV) õpilase tugirühma koosseisu ja töökorra kinnitamine“, lisa p 2.1.

⁴² Direktori 28.06.2023 käskkiri nr 1-2/23/6 „Tallinna Polütehnikumi haridusliku erivajadusega (HEV) õpilase tugirühma koosseisu ja töökorra kinnitamine“, lisa p 2.2.

⁴³ Haridus- ja teadusministri 28.12.2018. a määrus nr 35 „Haridusliku erivajadusega õpilase kutseõppeasutuses õppimise tingimused ja kord“, § 5 p 5.

⁴⁴ Direktori 07.07.2023 e-kiri nõukogu liikmetele.

kooli tugirühma otsus⁴⁵ ning kool koostöös kooli pidajaga peab tagama HEV-õpilasele tugiteenuste, sealhulgas karjääriteenuse, õpiabi, eri- ja sotsiaalpedagoogilise ja psühholoogilise teenuse kättesaadavuse ning rakendama vajadusel tema toetamiseks hariduslikke tugimeetmeid, sh täiendavat eesti keele õpet õpilasele, kes pole suuteline õpet alustama eesti keeles⁴⁶.

EHISes erivajadusena ebapiisav eesti keele oskus ei kajastu. Täiendava eesti keele õppe kohta õppeinfosüsteemis Tahvel ühelgi õpilasel märkmeid pole.

Õppealadirektori sõnul on esimese õppenädala jooksul õpilasel võimalik vahetada rühma (60/40 rühmast eestikeelsesse või vastupidi). 4-5 õpilast vahetasid sel aastal rühma. Koolil on plaan 60/40 õperühmi vähendada.

Direktor täiendas, et koolil on pikk praktika, kus eesti keelest erineva emakeelega õpilased õpivad eestikeelses õpperühmas. Õpperühma vahetamine on võimalik, selleks on erinevad võimalused ja eeldused, nt vestlus rühmajuhatajaga, sotsiaalpedagoogiga, psühholoogiga, vestlus osakonnajuhataja ja õppealadirektoriga, mille eesmärk on selgitada õpilasele kaasnevaid võimalikke murekohti ja samas välja selgitada, kas õpilane eeldatavalt saab teises rühmas hakkama ja milline ning kui püsiv on rühma vahetamise soov. Alaealise õpilase puhul kaasatakse otsustamisele ka lapsevanem.

2.1.1. Ettepanekud direktorile

- 2.1.1.1. Kaasata tugirühma koosseisu vähemalt üks eesti keele õpetaja, kes saaks tegeleda tuge vajavate õpilastega.
- 2.1.1.2. Rakendada tööle tugirühm, et tagada õpilase erivajaduse tuvastamise ja tugimeetmete määramise korraldamine ning rakendamise tulemuslikkuse jälgimine ja dokumenteerimine, koolisisese teavitustöö koordineerimine HEV valdkonnas.
- 2.1.1.3. Kasutada võimalust tutvuda õpilaste vastuvõtul hariduse infosüsteemi teise õppeasutuse ja koolivälise nõustamismeeskonna kantud andmetega koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel ning tuge saavale õpilasele rakendatud tugiteenuste ja -meetmete kohta.

2.1.2. Ettekirjutused direktorile

- 2.1.2.1. Tagada kooli nõukogu 22.08.2023 koosoleku protokolliga nr 1-3/23/5 kinnitatud „Tallinna Polütehnikumi õppekorralduseeskirja“ lisa 2 punktide 4.6 ja 7.1.3 kooskõlla viimine haridus- ja teadusministri 28.12.2018. a määruse nr 35 „Haridusliku erivajadusega õpilase kutseõppeasutuses õppimise tingimused ja kord“ § 7 lõikes 1 kehtestatuga, mille kohaselt kool koostöös kooli pidajaga peab tagama haridusliku erivajadusega õpilasele tugiteenuste, sealhulgas karjääriteenuse, õpiabi, eri- ja sotsiaalpedagoogilise ja psühholoogilise teenuse kättesaadavuse ning vajadusel tema toetamiseks individuaalse õppekava koostama ja seda rakendama. Täitmise tähtaeg: alates õiendi teatavakstegemisest, tõendavate dokumentide esitamise tähtaeg 01.01.2024.
- 2.1.2.2. Tagada kooli nõukogu 22.08.2023 koosoleku protokolliga nr 1-3/23/5 kinnitatud „Tallinna Polütehnikumi õppekorralduseeskirja“ lisa 2 punkti 5.3 kooskõlla viimine haridus- ja teadusministri 28.12.2018. a määruse nr 35 „Haridusliku erivajadusega õpilase

⁴⁵ Haridus- ja teadusministri 28.12.2018. a määrus nr 35 „Haridusliku erivajadusega õpilase kutseõppeasutuses õppimise tingimused ja kord“, § 6 p 8.

⁴⁶ Haridus- ja teadusministri 28.12.2018. a määrus nr 35 „Haridusliku erivajadusega õpilase kutseõppeasutuses õppimise tingimused ja kord“, § 7 lg 1 p 5.

kutseõppeasutuses õppimise tingimused ja kord“ § 4 lõikes 3 kehtestatud, mille kohaselt peab kool tagama personali valmisoleku haridusliku erivajadusega õpilastega töötamiseks, sealhulgas tugispetsialistide teenuse kättesaadavuse ning võimaluse läbida asjaomaseid täienduskoolitusi. Täitmise tähtaeg: alates õiendi teatavakstegemisest, tõendavate dokumentide esitamise tähtaeg 01.01.2024.

- 2.1.2.3. Koostada õpilastele, kelle individuaalsuse arvestamiseks on vaja teha muudatusi või kohandusi õppeajas, õppesisus, õppekorralduses ja õppekeskkonnas, individuaalne õppekava, lähtudes kutseõppeasutuse seaduse § 32 lõikes 8 kehtestatust. Täitmise tähtaeg: alates õiendi teatavakstegemisest, tõendavate dokumentide esitamise tähtaeg 01.01.2024.

2.2. Tugispetsialistide teenuse osutamine

KutÕSi⁴⁷ kohaselt on õpilastel õigus saada õppimise toetamiseks tasuta tugiteenuseid. Haridus- ja teadusministri määrus⁴⁸ sätestab, et kool koostöös kooli pidajaga tagab HEV-õpilasele tugiteenuste, sealhulgas karjääriteenuse, õpiabi, eri- ja sotsiaalpedagoogilise ja psühholoogilise teenuse kättesaadavuse.

Tugispetsialistidest töötavad koolis koolipsühholoog (1,0 ametikohta) ja sotsiaalpedagoog (2,0 ametikohta), neist ühe sotsiaalpedagoogi kvalifikatsioon ei vasta kehtestatud nõuetele. Eripedagoogi ei ole.

Sotsiaalpedagoogi sõnul on põhiline töö õpilaste nõustamine, mis on juhtumipõhine, nt õppevõlad, konfliktid õpetajatega, sõpradega. Õppeaasta alguses külastavad tugispetsialistid kõiki I kursusi ja tutvustatakse, millega tugispetsialistid tegelevad. Hea on koostöö psühholoogiga. Tööülesanded on kirjeldatud ametijuhendis.

Alates 1. aprillist 2023 töötab koolis täiskohaga koolipsühholoog. Valdavalt suunatakse koolipsühholoogi teenust saama sotsiaalpedagoogide poolt. Koolipsühholoog tegeleb õpilaste ja vanemate nõustamisega vaimse tervise teemadel, toetab oma tegevusega sotsiaalpedagoogide ja rühmajuhatajate tööd. Vajadusel suunab koolipsühholoog õpilase koolist väljaspool asuvate spetsialistide poole.

Psühholoog lisas, et ta koordineerib ka koostööd tugivõrgustikuga ning õpilaste arengu toetamisele suunatud tegevusi. Rühmajuhatajatele korraldatakse koolitusi/kovisioone. Hea on koostöö sotsiaalpedagoogiga. Tööülesanded on kirjeldatud ametijuhendis.

Psühholoogi sõnul ei oska ta öelda, kas koolis on vajadus eripedagoogi järele, see vajab veel analüüsi. Koolivälise nõustamismeeskonna poolt ei ole eripedagoogi kellelegi soovitatud. Suur roll õpilaste toetamisel on rühmajuhatajatel. Koolis on meditsiiniõde, kes tegeleb ka nt vaimse tervise probleemidega.

⁴⁷ KutÕS, § 43 lg 2 p 10.

⁴⁸ Haridus- ja teadusministri 28.12.2018. a määrus nr 35 „Haridusliku erivajadusega õpilase kutseõppeasutuses õppimise tingimused ja kord“, § 7 lg 1.

Direktor täiendas, et raske on hinnata, kas teenuste maht on piisav. Teenuste vajalik maht on aastati erinev ja prognoosimatu, siiski on täheldatud, et laias plaanis on vajalike teenuste maht tõusutrendis. Selleks on 2023. aastal võetud täiendavalt tööle 1. kursuse IT-õpperühmadele ühine, sotsiaalpedagoogi/noorsootöö taustaga ja eriharidusega rühmajuhataja, kellele see on põhitöö, aga mis eeldatavalt leevendab sotsiaalpedagoogide töökoormust. Väga tugeva erivajadusega õpilaste puhul, kelle kohta koolil puudub erikompetents, otsitakse abi koolist väljastpoolt juhtumipõhiselt (logopeed, psühhiaater, kliiniline psühholoog vms). Töötajatele võimaldatakse asjaomaseid täienduskoolitusi, lisaks korraldab kool erinevatel teemadel lastevanemate kooli, sotsiaalpedagoog ja koolipsühholoog korraldavad täienduskoolitusi õpetajatele, seda nii ise kui ka väliskoolitajate abil. Alates 2023. aastast korraldatakse rühmajuhatajatele temaatilisi ümarlaudu/koolitusi.

Selgitame, et kooli ülesanne on selgitada välja tugiteenuste vajadus ja piisavus, tagamaks tugiteenuste õigeaegse rakendamise kõigile tuge vajavatele õpilastele.

2.2.1. Ettepanek direktorile

Hinnata õpilaste tegelikku toevajadust ning sellele tuginedes selgitada välja täiendav tugispetsialistide ametikohtade loomise vajadus.

2.2.2. Ettekirjutus direktorile

Tagada kõigile haridusliku erivajadusega õpilastele tugiteenuste, sealhulgas karjääriteenuse ja õpiabi ning eripedagoogi teenuse kättesaadavus, lähtudes kutseõppeasutuse seaduse § 43 lõike 2 punktist 10 ning haridus- ja teadusministri 28.12.2018. a määruse nr 35 „Haridusliku erivajadusega õpilase kutseõppeasutuses õppimise tingimused ja kord“ § 7 lõikest 1. Täitmise tähtaeg: alates õiendi teatavakstegemisest, tõendavate dokumentide esitamise tähtaeg 01.01.2024.

2.3. Tugimeetmete rakendamine

KutÕSi⁴⁹ kohaselt võib kool õpilase individuaalsuse arvestamiseks teha muudatusi või kohandusi õppeajas, õppesisus, õppekorralduses ja õppekeskkonnas, koostades õpilasele kooli õppekava alusel individuaalse õppekava. Haridus- ja teadusministri määrusega⁵⁰ on sätestatud, et kool koostöös kooli pidajaga tagab HEV-õpilasele tugiteenuste, sealhulgas karjääriteenuse, õpiabi, eri- ja sotsiaalpedagoogilise ja psühholoogilise teenuse kättesaadavuse ning rakendab vajadusel tema toetamiseks järgmisi hariduslikke tugimeetmeid: individuaalse õppekava koostamine ja rakendamine; individuaalse karjääriplaani koostamine; õpe väikerühmas; mõõdukas või põhjalik pedagoogiline sekkumine; täiendav eesti keele õpe õpilasele, kes pole suuteline õpet alustama eesti keeles.

2022/2023. õppeaastal asus õppekaval automaatik (AV-22, õppekava kood 152661) õppima 21 õpilast.

⁴⁹ KutÕS, § 32 lg 8.

⁵⁰ Haridus- ja teadusministri 28.12.2018. a määrus nr 35 „Haridusliku erivajadusega õpilase kutseõppeasutuses õppimise tingimused ja kord“, § 7 lg 1.

Direktori käskkirjaga⁵¹ on õpilaste nimekirjast välja arvatud seoses õpingute mittealustamisega üks õpilane õppekavalt automaatik, AV-22. Käskkirja aluseks on märgitud ÕKE punkt 15.1.3, mille kohaselt arvatakse õpilane kooli õpilaste nimekirjast välja, kui esimese aasta õpilane kahe nädala jooksul pärast õppetöö algust ei ole ilma mõjuva põhjuseta õppetööle asunud. Sama säte on ka ÕKE lisas 1⁵²: kahe nädala jooksul pärast õppetöö algust mõjuva põhjuseta õppetööle mitte asunud esimese aasta õpilane kustutatakse õpilaste nimekirjast.

Direktori selgituste kohaselt õpilane ei asunud õppima ning kuna rühmajuhatajal oli teave, et õpilane ei asugi kooli õppima, arvati õpilane kohe õppeaasta alguses õpilaste nimekirjast välja.

Direktori käskkirjaga⁵³ on õpilaste nimekirjast välja arvatud üks õpilane õppekavalt automaatik, AV-22 omal soovil, aluseks õpilase avaldus. Välja arvatud õpilase puhul on viidatud ÕKE punktidele 15.2 ja 15.3. Ühel juhul (p 15.2) on tegemist õpilase väljaarvamise õpilase algatusel, teisel juhul (p 15.3) õpilase kirjaliku avalduse alusel, mis on täiendavalt kinnitatud kirjalikult õpilase vanema või seadusliku esindaja poolt.

Järelevalves selgus, et õpilane oli välja arvatud õpilase algatusel õpilase kirjaliku avalduse alusel, mis oli täiendavalt kinnitatud kirjalikult õpilase vanema poolt. Seega oleks korrektne õiguslik viide p 15.3.

Direktori käskkirjaga⁵⁴ on õpilaste nimekirjast välja arvatud õppekavalt AV-22 üks õpilane seoses õppevõlgnevustega. Käskkirjast puuduvad faktilised alused ja ei selgu õpilasele eelnevalt rakendatud tugimeetmed ning õpilase ärakuulamine.

Direktori käskkirjaga⁵⁵ on üks õpilane õpilaste nimekirjast välja arvatud õppekavalt AV-22 omal soovil õppekorraldusega seotud põhjustel. Käskkirja aluseks on märgitud ÕKE punktid 15.2, 15.3, 15.1.7, 15.1.9. Kuna käskkirjas on märgitud ühesugused alused viiele õpilasele, ei selgu, millised õiguslikud alused millise õpilase väljaarvamise otsuse juurde kuuluvad. Käskkirjast puuduvad faktilised alused ja ei selgu õpilastele eelnevalt rakendatud tugimeetmed ning õpilaste ärakuulamine.

Õppekaval IT-süsteemide spetsialist (IT-22V, õppekava kood 215984) alustas õpinguid 30 õpilast, neist katkestasid õpingud kaks õpilast.

Direktori käskkirjaga⁵⁶ on õpilaste nimekirjast välja arvatud üks õpilane õppekavalt IT-22V seoses õppevõlgnevustega. Käskkirja aluseks on märgitud ÕKE punktid 15.2, 15.3, 15.1.7, 15.1.9. Kuna käskkirjas on märgitud ühesugused alused viiele õpilasele, ei selgu, millised õiguslikud alused millise õpilase väljaarvamise otsuse juurde kuuluvad. Käskkirjast puuduvad faktilised alused ja ei selgu õpilastele eelnevalt rakendatud tugimeetmed ning õpilaste ärakuulamine.

Õppeinfosüsteemi Tahvel andmetel olid õppevõlgnevused ka omal soovil katkestanud õpilastel. Rakendatud tugimeetmete kohta Tahvlis info puudus nii õppevõlgnevuste tõttu välja arvatud kui omal soovil lahkunud õpilastel.

⁵¹ Direktori 01.09.2022 käskkiri nr 6.1/148 „Koolist väljaarvamine“.

⁵² ÕKE, lisa 1 p 5.3.

⁵³ Direktori 07.11.2022 käskkiri nr 6.1-1/221 „Koolist väljaarvamine“.

⁵⁴ Direktori 05.06.2023 käskkiri nr 4.1/23/57 „Koolist väljaarvamine“.

⁵⁵ Direktori 05.06.2023 käskkiri nr 4.1/23/57 „Koolist väljaarvamine“.

⁵⁶ Direktori 29.05.2023 käskkiri nr 4.1/23/56 „Koolist väljaarvamine“.

Erialaosakonna juhataja sõnul olid IT-22V õppekavalt välja arvatud õpilasel õpivõlgnevused enamuses erialaainetes, õpilasega viidi läbi vestlusi.

Kantseleijuhi sõnul ei kajastu direktori käskkirjades faktilised alused ja viide ärakuulamisele põhjusel, et õppeinfosüsteem Tahvel ei võimalda käskkirjadesse lisada pikemaid tekste, kui käskkiri on koostatud mitme õpilase kohta.

Selgitame, et sel juhul tuleb vormistada käskkiri iga õpilase kohta eraldi. Koolist väljaarvamine on isiku jaoks oluliste õiguslike tagajärgedega, mistõttu on oluline, et kool seda põhjendaks ning näitaks, miks ei olnud võimalik õpilase haridustee jätkumine.

Direktori käskkirjaga⁵⁷ on õpilaste nimekirjast välja arvatud üks õpilane õppekavalt IT-22V omal soovil seoses eriala sobimatusena. Käskkirja aluseks on märgitud ÕKE p 15.3 (õpilase koolist väljaarvamine õpilase algatusel toimub alaealise õpilase korral tema kirjaliku avalduse alusel, mis on täiendavalt kinnitatud kirjalikult õpilase vanema või seadusliku esindaja poolt). Lapsevanema kirjalik kinnitus puudus.

Õpilaste kooli õpilaste nimekirjast väljaarvamisest tuleb lähtuda haldusmenetluse seadusest (edaspidi HMS). Direktori käskkirjades ei kajastu haldusaktile kohaselt ärakuulamist HMSis⁵⁸ sätestatud korras, mille kohaselt enne haldusakti andmist peab haldusorgan andma menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulisel või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamused ja vastuväited, on märgitud vaid otsused. HMSi⁵⁹ kohaselt tuleb haldusakti põhjenduses märkida haldusakti andmise faktiline ja õiguslik alus. Otsustes puuduvad faktilised alused.

Ühelegi valimisse kuuluvale õpilasele ei olnud vaadeldaval perioodil, 2022/2023. õppeaastal koostatud kooli õppekava alusel IÕKd. Automaatika erialal on EHISesse kantud ühel õpilasel õppeaja pikendamine ilma IÕKta.

Direktori selgituste kohaselt suurendati kõigi I ja/või II kursuse õpilaste, kes olid lõpetanud eesti keel teise keelena põhikooli ning asunud õppima eesti õppekeele õppekaval, eesti keele õppe mahtu vastavalt ÕKEle⁶⁰ (HEV-õpilase toetamise ning tugimeetmete osutamise tingimused ja kord, õpe väikerühmas ja täiendav eesti keele õpe), mille kohaselt eesti keele õpet osalehk väikerühmades ning täiendavat eesti keele õpet võib kool korraldada ning rakendada eesti keelest erineva emakeelega õpilastele ka ilma IÕKd vormistamata.

Järelevalves selgus, et koolis tegelikult väikerühmi ei ole, vaid selle all on mõeldud väiksema õpilaste arvuga õpperühmi. Kui keeleõpet viiakse läbi osarühmades, temporühmades või muudes väiksemates rühmades, siis pole IÕKd vaja. Väikerühma mõiste tuleneb määrusest⁶¹ ja sel juhul oleks vajalik ka IÕK ning andmete märkimine EHISesse. Kui õpilase õppeperioodi on vaja pikendada, tuleb selleks koostada IÕK.

Tugimeetmete rakendamise tulemuslikkust koolis süsteemselt hinnatud ei ole, hinnatud on eesmärkide täitmist üksikjuhtumite kaupa.

⁵⁷ Direktori 19.07.2023 käskkiri nr 4.1/23/81 „Koolist väljaarvamine“.

⁵⁸ HMS, § 40 lg-d 1 ja 2.

⁵⁹ HMS, § 56 lg 2.

⁶⁰ ÕKE, lisa 2 p 7.3.

⁶¹ Haridus- ja teadusministri 28.12.2018. a määrus nr 35 „Haridusliku erivajadusega õpilase kutseõppeasutuses õppimise tingimused ja kord“.

Täiendavate konsultatsioonide võimalus on loodud kõigile õpilastele. Tunniplaani välised konsultatsioonid täpsustatakse iga õppeaasta alguses ja see info on õpilastele kättesaadav õppeinfosüsteemi Tahvel tunniplaani mooduli kaudu. Igale õpperühmale on määratud rühmajuhataja, kelle ülesandeks on õpilase esmane nõustamine, suunamine ja juhendamine probleemide korral ning olla esmane ja vahetu kontakt kodu ning kooli vahel.

Õppealadirektori sõnul peab olema igal õpetajal nädalas 45 minutit konsultatsiooniaega, mis on nähtavad ka Tahvli kaudu nii õpilastele kui õpetajatele.

Vestlustel osalenud õpilaste kinnitusel on neil võimalus saada konsultatsioone ja sellekohane teave on neile kättesaadav.

Õpilaste toetamisel on tähtsustatud koostööd lastevanematega. Sisehindamise aruandes⁶² on toodud välja, et suurendamaks lastevanemate teadlikkust erinevatest võimalustest õpilase toetamisel, toimub koolis alates 2018. aastast lastevanemate kool, kus pakutakse lastevanematele loenguid erinevate teemadel (eesti ja vene keeles), nt Peeter Paani sündroom ja lapsed, kes ei taha suureks saada; une tähtsusest; kuidas toetada last ärevatel aegadel; digisõltuvus; ajajuhtimine ja motivatsioon; vaimne tervis; kiusamine, ärevus, depressioon. Kõigis eeltoodud loengutes osalemine on olnud soovituslik rühmajuhatajatele, kes on seda võimalust ka kasutanud, ning see on olnud täiendav võimalus arutada nii omavahel kui ka lapsevanematega ühiselt olulisi teemasid erinevatest vaatepunktidest.

Lapsevanemate ametlik teavituskanal on õppeinfosüsteem Tahvel, rühmajuhatajatel on olemas vanemate meiliaadressid, mille kaudu toimub õpilasi puudutava info vahetus, sh sotsiaalpedagoogide avaliku info ja kooliüleste teavituste täiendav edastamine.

Sotsiaalpedagoogid koostöös kooli juhtkonnaga korraldavad esimeste kursuste lastevanematele igal aastal septembri lõpus, oktoobri alguses *online*-üldkoosoleku, kus küsimuste esitamine *chat*-lahendusega ning neile vastamine toimub reaalajas. Üldkoosolekule järgnevad I kursuse õpperühmade vanemate koosolekud. Vanematel kursustel toimuvad lastevanemate koosolekud rühmajuhataja algatusel. Rühmajuhatajal on võimalus valida sidekanal, mille kaudu ta vanematega kontakteerub (e-post, telefon, veebikohtumine, koosolek).

Õppedirektori sõnul jõuab lastevanemate tagasiside juhtkonna tasandile rühmajuhatajate kaudu. Süstemaatilist kirjalikku tagasisidet ei ole COVID-19 ajast tehtud, sel aastal planeeritakse teha. Varem on tagasisidet küsitud, aga vastajate arv on olnud vähene.

2.3.1. Ettepanekud direktorile

- 2.3.1.1. Täpsustada kooli nõukogu 22.08.2023 koosoleku protokolliga nr 1-3/23/5 kinnitatud „Tallinna Polütehnikumi õppekorralduseeskirja“ lisa 2 punktis 7.3.2 väikerühma mõistet.
- 2.3.1.2. Hinnata ja analüüsida süsteemselt tugimeetmete rakendamise tulemuslikkust, sh tugisüsteemi mõjusust eestikeelsele õppele üleminekul.

2.3.2. Ettekirjutus direktorile

Õpilaste kooli õpilaste nimekirjast väljaarvamisel lähtuda haldusmenetluse seaduse § 40 lõigetest 1 ja 2, mille kohaselt enne haldusakti andmist peab haldusorgan andma menetlusosalisele

⁶²Perioodi 2021/2022 kuni 2022/2023 sisehindamise aruanne. Väljavõte. Koostanud õppealadirektor 17.08.2023.

võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited, ning § 56 lõikest 2, mille kohaselt tuleb haldusakti põhjenduses märkida haldusakti andmise faktiline ja õiguslik alus. Täitmise tähtaeg: alates õiendi teatavakstegemisest, tõendavate dokumentide esitamise tähtaeg 01.01.2024.

2.4. Tugiteenuste dokumenteerimine

Haridus- ja teadusministri määruse⁶³ kohaselt on direktori käskkiri tugimeetme määramiseks alus EHISesse vastava märke tegemiseks ning tugirühma otsus tugimeetme rakendamise lõpetamiseks on alus märke eemaldamiseks EHISest.

EHISesse oli seisuga 04.09.2023 kantud 43 HEV-õppurit, neist 33-l oli märgitud õppeaja pikendamine tulenevalt eriolukorrast ning tugimeetmena 32-le IÕK koostamine ja rakendamine. Kümnele õpilasele oli tehtud märke uussisserändaja, kuid polnud märgitud ühtegi tugimeedet. Ühelgi õpilasel polnud märgitud õpingute alustamiseks ebapiisavat eesti keele oskust ja täiendavat eesti keele õpet.

Selgitame, et kutsekeskhariduses õppivate toevajadusega õpilaste andmed tuleb kanda EHISesse.

Eriolukorrast tulenevalt õppeaja pikendamise märke on tehtud direktori käskkirja⁶⁴ alusel. Õpilaste nominaalse õppeaja pikendamine lõppes 2022. aastal, kuid EHISes on märged alles. Sama käskkirjaga on kinnitatud õppeaja pikenduse saanud õpilastele IÕK, kuid IÕKsid õpilastele koostatud ei ole.

Õppevõlgnevuste tõttu koolist välja arvatud õpilastel infosüsteemis Tahvel tugiteenuste osas toetusmeetmed ei kajastunud. Tugispetsialistid alustasid tugiteenuste ja nõustamiste sissekandeid alates 2023/2024. õppeaastast. Tugirühma varasema puudumise tõttu pole koolis tehtud otsuseid õpilastele tugimeetmete määramiseks.

2.4.1. Ettepanekud direktorile

2.4.1.1. Korrastada õpilaste andmed EHISes ja eemaldada õpilased, kelle õppeaja pikendamine on lõppenud.

2.4.1.2. Märkida õpilastele määratud tugimeetmed õppeinfosüsteemis Tahvel, et koolil oleks ülevaade toevajadusega õpilastest.

2.4.2. Ettekirjutus direktorile

Tagada kutsekeskhariduse tasemel õppivate toevajadusega õppijate andmete sisestamine Eesti hariduse infosüsteemi, lähtudes Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määruse nr 265 „Eesti hariduse infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“ § 26 lõike 1 punktidest 43 ja 44 ning haridus- ja teadusministri 28.12.2018. a määruse nr 35 „Haridusliku erivajadusega õpilase kutseõppeasutuses õppimise tingimused ja kord“ § 7 lõikest 5. Täitmise tähtaeg: alates õiendi teatavakstegemisest, tõendavate dokumentide esitamise tähtaeg 10.11.2023.

⁶³ Haridus- ja teadusministri 28.12.2018. a määrus nr 35 „Haridusliku erivajadusega õpilase kutseõppeasutuses õppimise tingimused ja kord“, § 7 lg 5.

⁶⁴ Direktori 31.08.2021 käskkiri nr 6.1-1/157 „Nominaalse õppeaja pikendamine“.

3. Eesti keel teise keelena ja eestikeelse õppe korraldus osaliselt vene õppekeelega kutsekeskhariduse õpperühmades

3.1. Õppekorraldus ja -metoodika

KutÕSi⁶⁵ kohaselt peab keskhariduse õppekava õppekeel olema eesti keel. Õppekeeleks loetakse keel, milles toimuv õpe moodustab vähemalt 60 protsenti kooli õppekavas sätestatud õppe mahust⁶⁶. Õppekaval, kus on eesti keelest erinev õppekeel, on eesti keele õpe kohustuslik kooli õppekavas sätestatud mahu, mis tagab eesti keele oskuse tasemel, mis on vajalik omandatud erialal töötamiseks⁶⁷.

Vaatluse all oli eesti keel teise keelena ja eestikeelsed erialatunnid, 60/40 õppe maht.

Koolis õpivad kutsekeskhariduse tasemel ka vene õppekeelega põhikooli lõpetanud õpilased, kelle õpingud jagunevad 60% eesti ja 40% vene keeles. Vene keeles saab õppida neljal erialal: sisetööde elektrik, automaatik, IT süsteemide spetsialist ning tarkvaraarendaja. Viimased kaks eriala kuuluvad IT akadeemia programmi, kus eesti keele õpe on õppekavas lisaks oluliselt suurema mahuga kui õppekavadel sisetööde elektrik ja automaatik.

Kool on sisehindamise aruandes⁶⁸ toonud välja, et kutsekeskhariduses õppivate eesti keelest teise emakeelega õpilaste eesti keele tase on väga erinev, hoolimata sellest, et nad on eesti keelt õppinud juba algkoolist peale. Motivatsioon keeleõppeks on väga erinev ning sageli on kõige madalama motivatsiooniga just need õpilased, kelle eesti keele oskus on kõige madalamal tasemel (ei vasta põhikooli lõpetamisel eeldatud B1 keeletasemele).

Kõigile I ja II kursuse õpilastele, kes olid õppinud põhikoolis eesti keelt teise keelena ning asunud õppima eesti õppekeelega õppekaval, suurendati 2022/2023. õppeaastal eesti keele õppe mahtu.

Õppekavadel sisetööde elektrik ja automaatik oli eesti keelt teise keelena mahus 5 kutsehariduse arvestuspunkti (edaspidi *EKAP*), keeleõppe mahtu suurendati täiendavate lisatundidega I kursusel 2 ning II kursusel 3 *EKAP*i võrra. Seega õpetatakse nendel erialadel eesti keelt kokku 10 *EKAP*it ehk kahekordses mahus.

IT akadeemia õppekavadel (tarkvaraarendaja ja IT süsteemide spetsialist) on õppekavas eesti keelt teise keelena kokku 12 *EKAP*it, millele kool on lisanud veel 6 *EKAP*i mahus tunde. Kokku õpetatakse nendes rühmades eesti keelt 18 *EKAP*it ehk 1,5-kordses mahus.

Esimesele kursusele vastu võetud õpilastel oli enne õppeaasta algust eelnädal, mida korraldati esmakordselt sel aastal ja kus õpilased tegid eesti keele testi, lisaks olid eestikeelsed suhtlusmängud erialade kaupa, kus osalesid ka psühholoog, sotsiaalpedagoog, rühmajuhatajad, huvijuht jt. Tasemerühmad riigikeeleoskuse alusel moodustati enne õppeaasta algust.

Õppealadirektor lisas, et infotehnoloogia õpperühmas on kolm keeleõppe tasemerühma, automaatika õpperühm on jaotatud kaheks.

⁶⁵ KutÕS, § 29 lg 2.

⁶⁶ KutÕS, § 29 lg 1.

⁶⁷ KutÕS, § 29 lg 3.

⁶⁸ Perioodi 2021/2022 kuni 2022/2023 sisehindamise aruanne. Väljavõte. Koostanud õppealadirektor 17.08.2023.

Lisaks eesti keele tundidele ja eestikeelsetele erialatundidele pööratakse koolis tähelepanu ka koolivälisele tegevusele, toetamaks õpilaste riigikeeleoskust.

Kooli sisehindamise aruandes⁶⁹ on toodud välja ülevaade 2022/2023. õppeaastal toimunud tegevustest, mis on olnud suunatud õpilaste eesti keele oskuse parendamisele, nt õppepeekursioon, teatrikülastus, viktoriin, muuseumide külastused. Üritused on olnud mitmekesised ning need on olnud seotud ka eesti kultuuri tundmaõppimisega. Edukamate tegevustena on toodud aruandes välja kinokülastused, mis on ühised eesti ja vene emakeelega õpilastele ning millele järgnevad ühistegevused (viktoriin, linnamäng, korvpalliturniir); teatrikülastused (etendused noortele ja eesti keeles); vene emakeelega õpilaste viimine eesti kultuuriruumis olulistesse paikadesse (nt Tartu ja ERM, Viljandi, KUMU ja Niguliste muuseumid, Arvo Pärdi Keskus); õppepeekursioonidele lisanduvad giiditeenused on eesti keeles, lisaks toimuvad eesti keele tundides järeeltegevused (nt töölehed, arutelud). Koolis pakutakse õpilastele järgmisi huviringe: ajaloo- ja kultuurialane huviring Huvitaja; robotika-, filmi-, foto-, võrkpalli-, näitering.

Õppealadirektori sõnul kaasatakse huvitegevusse ka valimi õpperühmade õpilasi. Robotikaringi juhendaja on AV-22 rühmajuhataja, seal on rohkem ka 60/40 õpperühmade õpilasi.

Vestlusel osalenud õpilaste hinnangul on neil võimalusi osaleda kooli huviringides ja seda võimalust ka kasutatakse.

2011. aastast taaskäivitus õpilasesinduse tegevus. Õpilasesindus teeb koostööd kooli juhtkonnaga, olles nii mõnegi traditsiooniks muutunud tegevuse algataja (kooli TV, filmifestival, õpilasvarju nädal jms). Õpilasesinduse ülesandeks on ka kooli esindamine erinevatel teabe- ja infopäevadel (kooli iga-aastane infopäev, piirkondlikud kutseharidust tutvustavad teabepäevad jm) ning messidel (Teeviit, Noor Meister jm). Koolisiselt on õpilasesinduse ülesanne koostöös huvijuhiga korraldada ülekoolilisi üritusi: viktoriine, tähtpäevi (kooli aastapäev, jõulunädal, sõbrapäev jm). Õpilasesindusse kuuluvad ka valimi õpperühmade esindajad, üks igast rühmast.

Õppealadirektori sõnul kaasatakse üritustesse valimi õpperühmade õpilasi ning keelekeskkond on parim viis keele õppimiseks. Ka kooliväliselt on eesmärk pakkuda õpilastele maksimaalselt eestikeelset keskkonda. Oluliseks peetakse Eesti ajaloo ja kultuuriruumi tutvustamist, selle teemalistele tegevustele pööratakse koolis palju tähelepanu.

Koolis on koostatud eestikeelsele õppele ülemineku tegevuskava 2023–2025 kutsekeskharidussõppes, mille kooli pidaja on kooskõlastanud⁷⁰. Tegevuskavas on toodud välja indikaatorid, teadvustatud probleemid ja nende lahendamine, tegevused aastate lõikes, rahastus, vastutaja. Planeeritud tegevused on konkreetsed ja suunatud õpilaste keeleoskuse parendamisele ning valmisolekule minna üle eestikeelsele õppele.

Tegevuskavas on selge struktuur (üldtegevused, õpilased, õpetajad); tegevustel on konkreetne ajaline raam, mis võimaldab jälgida üldist tegevuste rakendamise loogikat. Tegevuskavas on konkreetsed numbrid (möödikud), mis võimaldavad tulevikus hinnata tegevuste tulemuslikkust, sh õpetajate ja õpilaste arenguvaldkondades (konkreetne õpetajate arv, keeleoskustaseme tõstmine, mis on mõõdetav; metoodiliste jt koolituste arv ning nendel koolitustel osalejate

⁶⁹ Perioodi 2021/2022 kuni 2022/2023 sisehindamise aruanne. Väljavõte. Koostanud õppealadirektor 17.08.2023.

⁷⁰ Haridus- ja Teadusministeeriumi üldhariduspoliitika osakonna juhataja 21.09.2023 kiri nr 9.2-2/23/1641-2 „Tallinna Polütehnikumi eestikeelsele õppele ülemineku tegevuskava kooskõlastamine“.

arv); samuti on tegevuskavas koolitustel osalemise ja individuaalse arenguplaani seos; õpilaste keeleõppe toetusmeetmed on mitmekülgsed, sh on arvestatud formaalse lähenemisega (praktiliskorraldus, mõõdetav) kui ka mitteformaalse, toetava keskkonna loomisega (kultuur, koosõppimine jm). Tegevuskavas on hästi planeeritud eesti keelest erineva emakeelega õppijate toetamine (õpilase keelearengu tegevuskava ning jälgitav personaalne õpitee).

Koolis peetakse arvestust 60/40 õppe mahu üle. Koolist esitatud näitajast ilmneb, et õpperühmal AV-22 on eestikeelse õppe maht 119,5 EKAPit, mis ületab miinimumtaset (108 EKAPit). Õpperühmas IT-22V on eestikeelse õppe maht 145 EKAPit, nõutav on 144 EKAPit.

Vestlusel osalenud õpilased kinnitasid, et õpet proportsioonis 60/40 on viidud läbi tunniplaanis määratud õppeainetes ja ettenähtud mahus.

Järelevalves vaadeldi kuut eesti keele/eestikeelset erialatundi valimi õpperühmades: automaatikaseadmete ja süsteemide käidu alused (eesti keeles, teine kursus, õpperühm AV-22); Windows operatsioonisüsteemid (eesti keeles, teine kursus, õpperühm IT-22V) – elektrimasinad ja elektriajamid (eesti keeles, teine kursus, õpperühm AV-22); soojustehnika alused (eesti keeles, teine kursus, õpperühm AV-22); arvutivõrgud (eesti keeles, teine kursus, õpperühm IT-22V); eesti keel teise keelena (teine kursus, õpperühm TA-22V). Järelevalves olid vaatluse all eeskätt kutsekeskhariduse tasemel automaatikat, IT süsteeme ja tarkvara arendamist õppivad vene õppekeelega põhikooli lõpetanud õpilased, kelle õpingud jagunevad 60% eesti ja 40% vene keeles. Tunnid olid paaristunnid (90 minutit).

Eesti keel teise keelena õpetamine toimub diferentseeritud kujul kolmel tasemel: A1-A2, B1 ja B1+. Eestikeelse erialaõppe tunnid olid sisutihedad ja vastasid ainekavale. Kõik õpetajad rääkisid tundides eesti keeles. Vahekeelena kasutati väga piiratud ulatuses ka vene keelt, kuid kogu õppetöö toimus valdavalt eesti keeles. Õpilaste verbaalne käitumine oli teatud õppeainete puhul (automaatikaseadmete ja süsteemide käidu alused, elektrimasinad ja elektriajamid, soojustehnika alused, arvutivõrgud) passiivne. Õpilased kasutasid eesti keelt piiratud ulatuses, enamasti formaalsetes suhtlemisolukordades.

Kõik vaadeldud tunnid olid ette valmistatud. Õpetajate kontakt õpperühmadega oli väga hea, samas puudus paljudes automaatika kutseõppe tundides õpilaste omavaheline interaktsioon. Automaatika erialaosakonnas domineerisid traditsioonilised õppemeetodid ja frontaalne töö. Samal ajal oli õpilaste motivatsioonitase kõikuv. Õppijate eestikeelne verbaalne aktiivsus oli piiratud. Õppijate spontaanne eestikeelne eneseväljendus oli komplitseeritud.

Automaatika erialaainete õpetamisel puudub teadvustatud valmidus aktiivõppemeetodite kasutamiseks, mis piirab võimalusi õppijate seotud eestikeelse kõne kujundamiseks. Automaatika erialaosakonnas vajavad õpetamisviisid kaasajastamist. See aitaks toetada õpimotivatsiooni ja looks eeldusi eestikeelse erialaõppe arendamiseks. Kooli õppekorralduse valupunkt on eesti keele tundide õppesisu seostamine eestikeelse erialaõppe vajadustega.

Eestikeelse erialaõppe puhul väärib esiletõstmist kooli Windows operatsioonisüsteemide õpetamise kogemus IT süsteemide spetsialistide ettevalmistamisel. Kaasaegsete aktiivõppemeetodite kasutamine arvutiklassis avaldas piiratud eesti keele oskusega õpilastele inspireerivat mõju, seda nii erialaste teadmiste omandamisel kui ka verbaalsel eneseväljendamisel. Rühmatöö tulemuste esitamisel toimus eestikeelne suhtlemine loomulikult ja pingevabalt. Eesti keelt kasutati mitteformaalselt ja suures ulatuses. Õpilaste omavaheline interaktsioon aitas kaasa seotud

kõne kujundamisele. Tunni ajal puudus vajadus vahekeele kasutamiseks. Selline tulemus oli saavutatud tänu sellele, et kõik asjaosalised tegid eelnevalt ära suure ettevalmistustöö. Õpetaja ja õpilaste suhtlemine oli dialoogiline ja produktiivne.

Arvutivõrkude tund toimus kaasaegses arvutiklassis, kuid õpilaste iseseisev praktiline töö tarkvaraga ei võimaldanud neil tegeleda eestikeelse eneseväljendamisega. Rühmatöö puhul tekkinud lühiajaline verbaalne interaktsioon oli valdavalt venekeelne. Eestikeelse loengu kontekstis kujunenud õpilaste tagasiside oli äärmiselt piiratud, napisõnaline ja ühekülgne. Õpilaste märkimisväärne erialane motivatsioon tingis verbaalselt ja sotsiaalselt passiivse käitumise. Tunni ajal domineerinud kommunikatsioon oli valdavalt visuaalne. Õpetaja eestikeelsed kommentaarid olid suures osas monoloogilised. Ühine arutelu ei sündinud ka rühmatöö lõpetamisel. Antud juhul jäi teatud meetodiline ettevalmistustöö tegemata.

Eesti keeles omandatavate tehniliste õppeainete puhul annab tunda paljude õppijate vähene eesti keele oskus. Kooli eestikeelsele õppele ülemineku tegevuskavas on kirjas, et kutsekeskhariduses õppivate muukeelsete õpilaste eesti keele oskuse tase on väga erinev, kusjuures kõige madalama motivatsiooniga on just need õpilased, kelle keeleoskus ei vasta isegi põhikooli lõpetamisel eeldatud B1-tasemele.

Olukorra parandamiseks hakkas kool õpetama eesti keelt nt sisetööde elektriiku ja automaatiku õppekavadel kahekordses mahus ehk siis kokku 10 EKAPit. Eesti keele õppe kvaliteedi parandamisest annab kindlat märku ka II kursuse tarkvaraarendajatele korraldatud eesti keele tund, mis vastas kõigile tänapäeva kommunikatiivse keeleõppe põhinõuetele. Kohe tunni alguses saavutas õpetaja aktiivõppemeetodite abil positiivse verbaalse interaktsiooni kõigi oma õpilaste vahel. Tunnis vaheldusid frontaalne töö ja traditsioonilised õppemeetodid rühmatööga. Õpilaste motivatsioonitase oli kõrge. Kõik eesti keele õppijad olid aktiivsed, esitasid küsimusi, vastasid oma kaaslaste ja õpetaja pöördumistele, täpsustasid sõnade tähendusi, harjutasid kirjutamisoskust, lugesid tekste, töötasid keeleportaali www.sõnaveeb.ee. Kahe akadeemilise tunni jooksul toimus eesti keele õppijate seotud kõne kujundamine. Õpetaja ja õpilase verbaalne aktiivsus ning produktiivsete ja reproduttiivsete osaoskuste arendamine oli tasakaalus, kuid isegi sellisel tõhusal viisil korraldatud eesti keele õpetamine ei suuda pakkuda toetust eestikeelsele erialaõppele automaatika ja teiste tehniliste erialade omandamisel. Üks võimalik lahendus on erialase eesti keele kursuse rakendamine keerukate tehniliste erialade omandamiseks. Teine vajalik samm on eesti keele õpetajate tihe koostöö tehniliste erialade kutseõpetajatega keeleõppe õppesisu kujundamisel.

Kooli kutseõpetajate eesti keele oskus on piisavalt hea eestikeelse õppekeskkonna kujundamiseks. Seega on koolis põhimõtteliselt võimalik aja jooksul julgelt rakendada eestikeelset erialaõpet senisest suuremas mahus. Õppeasutuse õppekeskkond on juba praegu valdavalt eestikeelne.

Tehniliste erialade eestikeelse õpetamise puhul ei pöörata alati tähelepanu muukeelsete õppijate verbaalse eneseväljenduse saavutamisele. Kutseõppeklassides enamasti puuduvad tavapärased õpikud ja töövihikud. Õpilased on harjunud õppima nutiseadmete vahendusel. Selline lähene mine ei toeta eesti keeles õppivate õppurite kirjutamisoskuse arendamist ja süvendab nutisõltuvust. Õpetajad koostavad ja paljundavad ise ülesandeid. Paljudes klassiruumides puuduvad nn „rääkivad seinad“. Samas on kool hästi varustatud tänapäeva nõuetele vastavate tehniliste vahenditega (arvutid, projektorid, ekraanid, digitahtlid jne). Õpetajad kasutavad neid eesti keele tundides ja eestikeelses erialaõppes eeskätt õppe sisu visualiseerimiseks.

Kutseõpetajad valdavad eeskätt traditsioonilisi metoodilisi võtteid. Eestikeelses erialaõppes arendatakse reproduktiivseid osaoskusi (kuulamine ja lugemine), produktiivsete osaoskuste arendamine (rääkimine ja kirjutamine) on jäetud tagaplaanile.

Tagasisidet vaadeldud õppetundidele andis esmalt õppealadirektor. Tagasiside oli õpetajat toetav, tehti ettepanekuid õppetunni efektiivsemaks muutmisele. Edaspidiselt võiks esmalt lasta õpetajal reflekteerida oma tundi ja seejärel tagasisidestada ise.

Käesolevast õppeaastast nõustab õpetajaid kooliväline konsultant, kes nõustab eesti keel teise keelena õpetajaid metoodikaalaselt, vaatleb õppetunde ja annab soovitusi.

Õppealadirektori kinnitusel on kõigile õpetajatele tagatud vajalikud õppematerjalid, mis on vajalikud eesti keel teise keelena õppes, keerulisem on eestikeelse erialakirjandusega.

Vestlusel osalenud õpetajate hinnangul on eestikeelset erialakirjandust vähe ning seetõttu on tundide ettevalmistamine mahukas, palju kasutatakse konspekteerimist.

3.1.1. Ettepanekud direktorile

- 3.1.1.1. Pöörata rohkem tähelepanu õpilaste erialaõppega seotud sõnavara arendamisele eesti keele tundides ja ka eestikeelse terminoloogia käsitlemisele eestikeelses erialaõppes ning seostada eesti keele õppimine ja õpetamine õpilaste erialase ettevalmistusega.
- 3.1.1.2. Pöörata õpetajate tähelepanu rohkem õpilaste dialoogilise kõne arendamisele ja spontaansele eneseväljendamisele (küsimustele vastamine, diskussioonides osalemine, oma seisukohtade põhjendamine jne).
- 3.1.1.3. Seostada eesti keele tundide õppe sisu julgemalt erialase sõnavara omandamisega, nt lugeda erialast kirjandust.
- 3.1.1.4. Kaaluda võimalust erialase eesti keele kursuse rakendamiseks nt automaatiku erialal ja võimalusel ka teistel 60/40 õppekavadel.
- 3.1.1.5. Tihendada eesti keele õpetajate koostööd eesti keeles õpetavate kutseõpetajatega lähitult ainetevahelise lõimumise põhimõtetest.
- 3.1.1.6. Eesti keeles ja osaliselt vahekeeles õpetavatel kutseõpetajatel pöörata rohkem tähelepanu eestikeelse terminoloogia tutvustamisele (www.sonaveeb.ee Koolisõnastikud 2005–2010).
- 3.1.1.7. Julgustada eesti keele õpetajaid ja eesti keeles õpetavaid kutseõpetajaid kasutama aktiivõppemeetodeid ja/või nende elemente.
- 3.1.1.8. Eesti keele ja eesti keeles õpetavatel kutseõpetajatel pöörata rohkem tähelepanu õpilaste seotud eestikeelse kõne arendamisele ning spontaansele verbaalsele eneseväljendamisele.
- 3.1.1.9. Pöörata rohkem tähelepanu eesti keele õppijate produktiivsete osaoskuste (rääkimine ja kirjutamine) arendamisele lähitult kommunikatiivse keeleõppe põhimõtetest.
- 3.1.1.10. Kaaluda võimalusi julgemalt rakendada eestikeelset õpet suuremas mahus.

3.2. Eesti keel teise keelena ja eestikeelse õppe tulemuslikkuse hindamine

KutÕS⁷¹ sätestab, et koolis viiakse läbi sisehindamist. Sisehindamine peab olema pidev protsess, mille eesmärk on tagada õppijate arengut toetavad tingimused ja kooli järjepidev areng. Kooli sisehindamisel analüüsitakse sisehindamise eesmärgist lähitult õppekasvatustööd ja juhtimist ning hinnatakse nende tulemuslikkust. Sisehindamine on kooli arengukava koostamise ja kvaliteedi hindamise sisendiks.

⁷¹ KutÕS, § 19 lg-d 1 ja 2.

Koolis on viidud läbi sisehindamist⁷² ning sisehindamise tulemustest lähtuvalt on koostatud eestikeelsele õppele ülemineku tegevuskava⁷³. Sisehindamise tulemustest lähtuvalt suurendati eesti keele õppe mahtu. Koolis ollakse teadlikud, et see suurendab õpilaste õpikoormust, kuid hajutatuna kolmele õppeaastale lisandub nädalas üks või kaks kontakttundi. Eesti keele tundide lisamist mitte eesti emakeelega õpilaste toetamiseks on kool pidanud prioriteediks alates 2011. aastast. Koolis on analüüsitud planeeritud tegevuste tulemuslikkust eestikeelsele õppele üleminekul.

Kool on seadnud eesmärgiks saavutada 2025. aastaks kõigi õpetajate riigikeeleoskuse vastavuse tasemenõuetele ning enam kui poolte eesti keelest erineva emakeelega kutsekeskhariduse erialade lõpetajate riigikeeleoskuse vastavuse B2-tasemele. Eesmärkide täitmiseks on kooli arengukavas toodud välja tulemusmõõdikud, tegevuste täitmise tähtsajad ja vastutajad, nt eesti keelest erineva emakeelega õpilaste eesti keele õpe on täiendavalt toetatud (sealhulgas õppetööväliste tegevuste ja huviringide osas); kõik osapooled on mitmekultuurilises õpikeskkonnas igapäevaselt koostööle suunatud, arvestades nende keele ja kultuuri eripärasid.

Lisaks kooli arengukavas kirjeldatud mõõdikutele on eesti keele õppe tegevuskavas eesti keele õppe ja lõimumise eesmärkide elluviimiseks välja toodud täiendavaid mõõdikuid, nt eesti keelest erineva emakeelega õpilaste osakaal kooli õpilasesinduse töös, % >25; eesti keelest erineva emakeelega õpilaste osalemine õppetöövälistes tegevustes ja huviringides, % > 25; eesti keelest erineva emakeelega õpilaste osakaal ettevõttepraktika sooritamisel eestikeelses töökeskkonnas, % >70; ühe õpperühma kohta toimunud mitteformaalsete õpiürituste arv aastas/sihtrühmast osalejate arv, %, >5/>75.

Riiklikult hinnatakse kutsekeskhariduse lõpetajate puhul seda, kui paljudel koolis eesti keelt teise keelena õppinutel on õpet lõpetades eesti keele oskus tööle asumist võimaldaval tasemel: kas vähemalt B1-tasemel või kes on sooritanud kutseeksami eesti keeles. Kuna kool ei olnud EHISesse õpilaste eesti keel teise keelena õppimist märkinud, siis siinkohal vaadatakse neid kutsekeskhariduse lõpetajaid, kes olid põhikooli lõpus sooritanud eesti keel teise keelena lõpueksami.

Tabelis 4 on toodud välja näitajad 2019/2020. ja 2021/2022. õppeaastal kutsekeskhariduse lõpetanute eesti keel teise keelena oskuse kohta Eestis kokku ning koolis. 2021/2022. õppeaastal lõpetas EHISe andmetel kooli 49 sellist õpilast, kes olid põhikooli lõpus sooritanud eesti keel teise keelena lõpueksami. Neist 23 (46,9%) olid põhikooli lõpus saavutanud B1-keeletaseme ning kuigi nad kutsekeskhariduse lõpus riigieksamil B2-keeletaset ei saavutanud, vastab nende keeleoskus tööle asumist võimaldavale tasemele.

Kutseeksamit ei sooritanud 2021/2022. õppeaastal lõpetanutest eesti keeles keegi ning riigieksamil saavutasid B2-keeletaseme 4 (8,2%) lõpetajat.

Tabel 4. Kutsekeskhariduse lõpetajad, kes põhikooli lõpus tegid eesti keel teise keelena lõpueksami – eesti keele oskus kutsekeskharidust lõpetades.

		Arv			Osakaal, %		
		2019/20	2020/21	2021/22	2019/20	2020/21	2021/22
EESTI	B1 (põhikooli lõpueksam)	118	132	192	19,6	23,6	31,2

⁷² Perioodi 2021/2022 kuni 2022/2023 sisehindamise aruanne. Väljavõte. Koostanud õppealadirektor 17.08.2023.

⁷³ Haridus- ja Teadusministeeriumi üldhariduspoliitika osakonna juhataja 21.09.2023 kiri nr 9.2-2/23/1641-2 „Tallinna Polütehnikumi eestikeelsele õppele ülemineku tegevuskava koostamine“.

	B2 (riigieksam)	71	59	61	11,8	10,5	9,9
	Kutsetunnistus eesti keeles	28	4	16	4,7	0,7	2,6
	Taseme mittesaavutanud	385	365	347	64,0	65,2	56,3
	KOKKU	602	560	616			
Kool	B1 (põhikooli lõpueksam)	16	19	23	33,3	38,8	46,9
	B2 (riigieksam)	13	11	4	27,1	22,4	8,2
	Kutsetunnistus eesti keeles	1			2,1	0,0	0,0
	Taseme mittesaavutanud	18	19	22	37,5	38,8	44,9
	KOKKU	48	49	49			

Allikas: EHIS, EIS, Kutsekoda.

Tabel 5. Kutsekeskhariduse lõpetanute eesti keel teise keelena oskus automaatiku ja IT-süsteemide noorempetsialisti õppekavadel.

Õppekava	Keeletase	Arv			Osakaal (%)		
		2019/20	2020/21	2021/22	2019/20	2020/21	2021/22
Automaatik	B1	6	6	4	40,0	35,3	30,8
	B2	1	1	1	6,7	5,9	7,7
	Kutsetunnistus eesti keeles	1			6,7	0,0	0,0
	Taseme mittesaavutanud	7	10	8	46,7	58,8	61,5
	KOKKU	15	17	13			
IT-süsteemide noorempetsialist	B1	3	6	5	17,6	50,0	45,5
	B2	8	3	2	47,1	25,0	18,2
	Taseme mittesaavutanud	6	3	4	35,3	25,0	36,4
	KOKKU	17	12	11			

Allikas: EHIS, EIS, Kutsekoda.

Õppealadirektori sõnul on eesti keele õppe parendamiseks õppe mahtu suurendatud, vahetunud on ka õpetajad, tulemusena on riigieksami tulemused paranenud, kuid milline tegur on eelnevatel meetmetel avaldanud õppe tulemuslikkusele suurimat mõju, ei ole teada.

4. Õppekasvatusala töötajate kvalifikatsiooni ning riigikeeleoskuse vastavus nõuetele, õppekasvatusala töötajate professionaalse arengu toetamine

4.1. Õppekasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavus nõuetele

Õppeasutuse juhtide kvalifikatsioonile on kehtestatud nõuded KutÕSis⁷⁴. Tugispetsialisti suhtes kohaldatakse põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses⁷⁵ kehtestatud kvalifikatsiooninõudeid. KutÕS⁷⁶ sätestab, et õpetaja suhtes kohaldatakse põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses⁷⁷ kehtestatud kvalifikatsiooninõudeid. Kutseõpetajate suhtes kohaldatavad nõuded on kehtestatud kutsestandardis. Kutseõpetaja kutsestandardi madalaimale tasemele vastavaid õpetajaid ei tohi koolis olla üle 20 protsendi.

⁷⁴ KutÕS, § 39 lg-d 1, 2.

⁷⁵ KutÕS, § 39 lg 4.

⁷⁶ KutÕS, § 39 lg 3.

⁷⁷ PGS, § 74¹ lg 4.

Järelevalves oli vaatluse all õppekasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavus nõuetele, kontrolliti EHISe andmeid seisuga 08.09.2023 ja koolis kohapeal 27.09.2023.

Seisuga 08.09.2023 olid EHISesse kantud andmed 118 õppekasvatusala töötaja kohta. EHISe andmete ja haridust tõendavate dokumentide kontrollimisel koolis kohapeal 27.09.2023 selgus, et õppekasvatusala töötajaid, kelle kvalifikatsioonile on kehtestatud nõuded (direktor, õppekasvatusala juhtiv töötaja, õpetaja ning tugispetsialist), oli koolis 113.

Õppekasvatusala juhtivaid töötajaid, üldharidusainete õpetajaid ja tugispetsialiste oli koolis kokku 37.

- 1) Õppekasvatusala juhtivaid töötajaid oli koolis kokku 9. Kaks õppekasvatusala juhtivat töötajat töötasid ka kutseõpetajana. Mõlema kvalifikatsioon juhtiva töötajana ei vastanud nõuetele, kuid vastas nõuetele kutseõpetajana. Kvalifikatsioon vastas kehtestatud nõuetele 7-l (78%).
- 2) Üldharidusainete õpetajaid oli koolis 28. Kvalifikatsioon vastas kehtestatud nõuetele 19-l (68%).
- 3) Tugispetsialiste oli koolis 3. Kvalifikatsioon vastas nõuetele 2-l (67%).

Kokku vastas 37st juhtiva töötaja, üldharidusainete õpetaja ja tugispetsialisti kvalifikatsioon nõuetele 28-l (76%).

Kvalifikatsioon ei vasta nõuetele järgmistel õppekasvatusala töötajatel.

- 1) Üldharidusainete õpetaja 1,0 ametikohta (loodusained, organisatsioon ja ettevõtluskeskkond, sotsiaalsed) – puudub õpetajakutse. EHISes on õpetaja kvalifikatsioon loetud vastavaks. Õpetajaga on sõlmitud tähtajatu tööleping 01.03.2018. Õpib magistrantuuris.
- 2) Sotsiaalpedagoog, koormus 0,6 – puudub erialane kõrgharidus. Töötajaga on sõlmitud tähtajatu tööleping 06.01.2020.
- 3) Üldharidusainete õpetaja, koormus 1,0 (eesti keel teise keelena) – puudub õpetajakutse. EHISes on õpetaja kvalifikatsioon loetud vastavaks. Õpetajaga on sõlmitud tähtajatu tööleping 21.08.2020. Õpib magistrantuuris.
- 4) Üldharidusainete õpetaja, koormus 0,55 (eesti keel) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. EHISes ei ole õpetaja kvalifikatsioon loetud vastavaks. Õpetajaga on sõlmitud tähtajatu tööleping 16.01.2023. Õpib magistrantuuris.
- 5) Üldharidusainete õpetaja, koormus 1,0 (inglise keel) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. EHISes on õpetaja kvalifikatsioon loetud vastavaks. Õpetajaga on sõlmitud tähtajatu tööleping 04.01.1993.
- 6) Õppekasvatusala juhtiv töötaja – töötajal puudub magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon ja vähemalt kolmeaastane pedagoogilise töö kogemus. Töötajaga on sõlmitud tähtajatu tööleping 27.06.2022. Töötaja on ka kutseõpetaja (86 t). Kutseõpetajana vastab kvalifikatsioon nõuetele.
- 7) Õppekasvatusala juhtiv töötaja, koormus 1,0 – töötajal puudub magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon. Töötajaga on sõlmitud tähtajatu tööleping 01.02.2018. Töötaja on ka kutseõpetaja (286 t). Kutseõpetajana töötaja kvalifikatsioon vastab nõuetele. Töötaja õpib TÜ Haapsalu Kolledžis.
- 8) Üldharidusainete õpetaja, koormus 0,3 (inglise keel) – puudub õpetajakutse. EHISes on õpetaja kvalifikatsioon loetud vastavaks. Õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping 13.02.2023. EHISes puudusid lõpetatud õppeasutuse nimi ja diplomi number.
- 9) Üldharidusainete õpetaja 0,85 ametikohta (inglise keel) – puudub õpetajakutse. EHISes on õpetaja kvalifikatsioon loetud vastavaks. Õpetajaga on sõlmitud tähtajatu tööleping 27.02.2023.

Direktori sõnul on kvalifikatsioon loetud vastavaks, kuna eksiti õpetajakutse määratlemisel.

Eeltoodud töötajatest neli omandavad tasemeharidust: üks omandab kõrgharidust ja kolm õpivad magistritasemel.

Lisaks olid EHISesse kantud andmed õppekasvatusala töötajate kohta, kelle kvalifikatsioonile ei ole kehtestatud nõudeid ning kelle andmete kandmine EHISesse ei ole vajalik.

- 1) Rühmajuhendaja (rühmajuhataja) – koormus 1,0.
- 2) Huvijuht – koormus 1,0. Töötajaga on sõlmitud tähtajatu tööleping 17.08.2015.
- 3) Kutseõppeasutuse õpetaja, koormus 1,0. Erialatunde õpetajal ei ole. Õpetaja töölepingus on ametikoht õppekorraldusjuht. Sõlmitud on tähtajatu tööleping 25.08.2023. Õpib magistrantuuris.
- 4) Rühmajuhendaja (rühmajuhataja) – koormus 1,0.

Haridusttõendavate dokumentide kontrollimisel selgus, et kolme õpetaja haridustase ei olnud EHISes kooskõlas õpetaja lõputunnistuse või diplomiga.

- 1) Üldharidusainete õpetaja, koormus 0,9 (inglise keel) – EHISe andmetel on õpetajal bakalaureusekraad. Järelevalves selgus, et õpetajal on magistrikraadile vastav haridustase. Järelevalve ajal andmed EHISes parandati.
- 2) Kutseõpetaja, koormus 1,0 (energeetika) – EHISe andmetel on õpetajal põhiharidus või vastav kvalifikatsioon. Järelevalves selgus, et õpetajal on kutsekeskharidus (keskharidus ja neljanda taseme kutseõpe keskhariduse baasil (141724) tase 442). EHISe andmete kontrollimisel selgus, et kuna andmed on riskasutuses, võib vastav märke olla seotud õppekava sisestamisel seotud andmetega.
- 3) Kutseõpetaja, koormus 0,5 (trükitehnoloogia erialaained) – EHISe andmetel on õpetajal põhiharidus või vastav kvalifikatsioon. Järelevalves selgus, et õpetajal on kutsekeskharidus (keskharidus ja neljanda taseme kutseõpe keskhariduse baasil (127737) tase 442). EHISe andmete kontrollimisel selgus, et kuna andmed on riskasutuses, võib vastav märke olla seotud õppekava sisestamisel seotud andmetega.

Ühe kutseõpetajaga oli töösuhe lõpetatud 19.08.2021, EHISest olid andmed kustutatud. Järelevalve ajal andmed EHISes parandati.

Erialaaineid õpetas koolis 78 õpetajat, neist 32 (41%) omasid magistrikraadi või magistrikraadile vastavat haridust. Kesk- või kutsekeskharidusega õpetajaid oli 20.

- 1) Kutseõpetaja, koormus 1,0 (multimeediumi erialaained) – õpetajal on kutsekeskharidus. Õpetajaga on sõlmitud tähtajatu tööleping 25.08.2023. Direktori selgituste kohaselt on plaan suunata õpetaja õpinguid jätkama 2024. aastal.
- 2) Kutseõpetaja, koormus 1,0 (automaatika ja energeetika erialaained, lukksepatööde praktika) – õpetajal on kutsekeskharidus. Õpetajaga on sõlmitud tähtajatu tööleping 25.08.2022. Õpetajal on läbitud kutseõpetaja kohanemisaasta Tallinna Ülikoolis (104 t, 2022).
- 3) Kutseõpetaja, koormus 0,68 (multimeediumi erialaained) – õpetajal on keskharidus või vastav kvalifikatsioon. Õpetajaga on sõlmitud tähtajatu tööleping 04.09.2023.
- 4) Kutseõpetaja, koormus 0,1 (arvuti erialaained) – õpetajal on keskharidus. Õpetajaga on sõlmitud tähtajatu tööleping 01.10.2023. Õpib kõrgkoolis aastast 2021 (Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor).
- 5) Kutseõpetaja, koormus 1,0 (energeetika erialaained) – õpetajal on kutsekeskharidus. Õpetajaga on sõlmitud tähtajatu tööleping 21.08.2020. Õpib kõrgkoolis aastast 2021 (Tallinna Tehnikaülikool).

- 6) Kutseõpetaja, koormus 1,0 (energeetika erialaained) – õpetajal on kutsekeskharidus. Õpetajaga on sõlmitud tähtajatu tööleping 17.05.2010. Õpetaja on läbinud kutsepedagoogilise täienduskoolituse Tallinna Ülikoolis (320 t, 2012).
- 7) Kutseõpetaja, koormus 0,4 (trükitehnoloogia erialaained) – õpetajal on keskharidus. Õpetajaga on sõlmitud tähtajatu tööleping 25.08.2022.
- 8) Kutseõpetaja, koormus 0,25 (arvuti erialaained) – õpetajal on kutsekeskharidus. Õpetajaga on sõlmitud tähtajatu tööleping 11.09.2023.
- 9) Kutseõpetaja, koormus 1,0 (arvuti ja automaatika erialaained) – õpetajal on kutsekeskharidus (kutsekeskharidus ja kutseeriharidusõpe, 5. taseme kutseõpe). Õpetajaga on sõlmitud tähtajatu tööleping 25.08.2022.
- 10) Kutseõpetaja, koormus 0,12 (energeetika erialaained) – õpetajal on kutsekeskharidus. Õpetajaga on sõlmitud tähtajatu tööleping 04.09.2023.
- 11) Kutseõpetaja, koormus 0,9 (arvuti erialaained) – õpetajal on keskharidus. Õpetajaga on sõlmitud tähtajatu tööleping 25.08.2022.
- 12) Kutseõpetaja, koormus 1,0 (energeetika erialaained) – õpetajal on kutsekeskharidus. Õpetajaga on sõlmitud tähtajatu tööleping 01.09.1999. Õpetaja on läbinud kutsepedagoogilise täienduskoolituse Tallinna Ülikoolis (1600 t, 2002; 160 t, 2008).
- 13) Kutseõpetaja, koormus 0,55 (elektripaigaldustööde praktikad) – õpetajal on kutsekeskharidus. Õpetajaga on sõlmitud tähtajatu tööleping 15.01.2018.
- 14) Kutseõpetaja, koormus 1,0 (trükitehnoloogia erialaained ja õpitee) – õpetajal on kutsekeskharidus. Õpetajaga on sõlmitud tähtajatu tööleping 28.08.2018. Õpib kõrgkoolis (Tallinna Ülikool).
- 15) Kutseõpetaja, koormus 0,2 (arvuti erialaained) – õpetajal on keskharidus. Õpetajaga on sõlmitud tähtajatu tööleping 24.08.2015.
- 16) Kutseõpetaja, koormus 0,6 (elektroonika praktikad) – õpetajal on kutsekeskharidus. Õpetajaga on sõlmitud tähtajatu tööleping 01.01.1970. Õpetaja on läbinud pedagoogilised ja kutsepedagoogilised täienduskoolitused Tallinna Ülikoolis (160 t, 1993; 160 t 2002; 160 t 2007).
- 17) Kutseõpetaja, koormus 0,75 (elektripaigaldustööde praktikad ja automaatika erialaained) – õpetajal on kutsekeskharidus. Õpetajaga on sõlmitud tähtajatu tööleping 05.09.2005. Õpetaja on läbinud kutseõpetaja kohanemisaasta Tallinna Ülikoolis (104 t, 2021).
- 18) Kutseõpetaja, koormus 1,0 (trükitehnoloogia erialaained) – õpetajal on kutsekeskharidus. Õpetajaga on sõlmitud tähtajatu tööleping 15.10.2021. Õpib kõrgkoolis alates 2023 (Tallinna Ülikool). Õpetaja on läbinud kutseõpetaja kohanemisaasta Tallinna Ülikoolis (104 t, 2022).
- 19) Kutseõpetaja, koormus 0,4 (automaatika erialaained) – õpetajal on kutsekeskharidus (kutsekeskharidus ja kutseeriharidusõpe, 5. taseme kutseõpe). Õpetajaga on sõlmitud tähtajatu tööleping 25.08.2022. Õpib kõrgkoolis alates 2022 (Tallinna Tehnikakõrgkool).
- 20) Kutseõpetaja, koormus 0,3 (automaatika erialaained) – õpetajal on kutsekeskharidus (kutsekeskharidus ja kutseeriharidusõpe, 5. taseme kutseõpe). Õpetajaga on sõlmitud tähtajatu tööleping 25.08.2022. Õpib kõrgkoolis alates 2023 (Tallinna Tehnikakõrgkool).

Kesk- või kutsekeskharidusega õpetajaid oli 20, mis on 26% kutseõpetajate koguarvust. KutõSi⁷⁸ kohaselt võib õpetaja kolme aasta jooksul õpetada erialal või õppevaldkonnas, milles õpetamiseks tal puudub vajalik kvalifikatsioon, kui ta on asunud vajalikku kvalifikatsiooni omandama. Vajalikku kvalifikatsiooni on asunud omandama kuus õpetajat. Seega on koolil eeldus saavutada kolme aasta jooksul olukord, kus kutsestandardi madalaimale tasemele vastavaid kutseõpetajaid on 14, mis on 18%.

⁷⁸ KutõS, § 39 lg 10.

Kooli arengukavas⁷⁹ on strateegilises eesmärgis – *pädev õpetajaskond õpib ja tegutseb koosmeeles, olles toeks nii õpilastele kui üksteisele* – püstitatud tulemusmõõdikuks 2025. aastaks, et kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate osakaal kutseõppeasutuses, % on >90. 2020. aastal oli vastav näitaja 86,6, 2021. aastal 90,6.

4.1.1. Ettepanek direktorile

Suunata kutseõpetajad taotlema kutseõpetaja kutset, tase 6 ja tase 7, sest kutseõpetaja tööülesannete täitmiseks vajalik kompetentsuse tase on määratud kutsestandardis ja sellele vastavus kinnitatakse kutsetunnistusega.

4.2. Õppekasvatusala töötajate riigikeeleoskuse vastavus nõuetele

Järelevalves oli vaatluse all töötajate keeleoskuse tase vastavalt Vabariigi Valitsuse määruses⁸⁰ kehtestatud.

Riigikeeleoskus kehtestatud nõuetele puudus järgmistel töötajatel.

- 1) Sotsiaalpedagoog, koormus 1,0. Algtase.
- 2) Kutseõpetaja (arvuti erialaained), koormus 0,5. B1-tase.
- 3) Kutseõpetaja (automaatika erialaained, lukksepatööde praktika), koormus 1,0. Algtase. Õpib B2-keeletaseme kursusel.
- 4) Üldharidusainete õpetaja, koormus 1,0 (emakeel ja kirjandus, vene keel). B1-tase.
- 5) Kutseõpetaja (arvuti erialaained), koormus 0,45. B1-tase.
- 6) Kutseõpetaja (elektripaigaldustööde praktikad), koormus 0,55. Algtase. Õpib B2-keeletaseme kursusel.
- 7) Kutseõpetaja (elektroonika erialaained), koormus 0,75. B1-tase. Õpib B2-keeletaseme kursusel.

Kooli arengukavas⁸¹ on strateegilises eesmärgis – *pädev õpetajaskond õpib ja tegutseb koosmeeles, olles toeks nii õpilastele kui üksteisele* – püstitatud tulemusmõõdikuks 2025. aastaks, et õpetajate vastavus riigikeeleoskuse tasemenõuetele on 100%. 2020. aastal oli vastav näitaja 95,1, 2021. aastal 95,3.

Eestikeelsele õppele ülemineku tegevuskavas perioodiks 2022–2025⁸² on toodud välja, et 2022. aasta seisuga töötas koolis 96 õpetajat ja pedagoogilist töötajat, kellest 22 (23%) oli eesti keelest erineva emakeelega. 11 töötajat on kas sooritanud eesti keele C1-taseme eksami või omandanud hariduse eesti keeles; räägivad/kirjutavad eesti keeles peaaegu samaväärselt eesti keelt emakeelena rääkijatega; 3 töötajat/õpetajat on eesti keele C1-taseme eksami sooritamise valmiduses,

⁷⁹ Haridus- ja Teadusministeeriumi üldhariduspoliitika osakonna juhataja 01.08.2022 otsus nr 1.1-5/22/10 „Tallinna Polütehnikumi arengukava 2022–2025 kinnitamine“.

⁸⁰ Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määruse nr 84 „Ametniku, töötaja ning füüsilisest isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded“ § 9 p-d 6 ja 7: C1-tasemel eesti keele oskust nõutakse järgmistelt isikutelt: 6) õppeasutuste juhid, nende asetäitjad ja õppejuhid; 7) eesti keele ja eesti keeles õpetatavate ainete õpetajad või õppejõud. § 8 p 6: vähemalt B2-tasemel eesti keele oskust nõutakse järgmistelt isikutelt: pedagoogid (v.a eesti keele ja eesti keeles õpetatavate ainete õpetajad).

⁸¹ Haridus- ja Teadusministeeriumi üldhariduspoliitika osakonna juhataja 01.08.2022 otsus nr 1.1-5/22/10 „Tallinna Polütehnikumi arengukava 2022–2025 kinnitamine“.

⁸² Haridus- ja Teadusministeeriumi üldhariduspoliitika osakonna juhataja 21.09.2023 kiri nr 9.2-2/23/1641-2 „Tallinna Polütehnikumi eestikeelsele õppele ülemineku tegevuskava koostamine“.

võivad vajada vähest tuge C1-taseme eksami sooritamise eel. 8 töötajal/õpetajal on olemas eesti keele sõnavara (B2/C1 tasemel), kuid puudub kas nõutav keeletaseme tunnistus ja/või julgus eesti keeles igas keelesituatsioonis igapäevaselt suhelda. Vajavad täiendavat eesti keele õpet/tuge.

Koolis on teadvustatud probleemi mitmel tasandil (juhtkond, kolleegid) ning 2022. aasta märtsist alates pakutakse õpetajatele üks kord nädalas toimuvat kahetunnist eesti keele vestluskursuse vormis toimuvat õpetajate keeleklubi, mida juhendab professionaalne eesti keele kui võõrkeele õpetaja ja mille eesmärk on eelkõige õpetajate eesti keele vestlusoskuse ja -julguse arendamine.

Keeleklubi viib läbi eesti keele kui teise keele õpetaja, kellel on väga suur kogemus eesti keele ja kultuuri õpetamisel välismaalastele, ning seetõttu on ta keeleklubis lisaks vestlusringile andnud kolleegidele ka grammatikaharjutusi ja koduseid töid just läbi kultuurisoovituste (filmid, telelavastused, raamatud jm avalikult kättesaadav materjal). 2022/2023. õppeaastal osales keeleklubis üheksa õpetajat.

Töötajatele on riigikeeleoskuse viimiseks nõuetele vastavaks koostatud personaalne arenguplaan, milles on kokku lepitud tegevused, eesmärgid ja ajakava.

4.3. Õppekasvatusala töötajate professionaalse arengu toetamine

KutÕS⁸³ sätestab, et õppekasvatusala töötaja peab osalema täienduskoolituses vastavalt individuaalsele koolitusvajadusele, et säilitada enda tööalane professionaalsus ning koolis korraldatakse igal aastal õpetajate enesehindamine. Enesehindamise käigus koostab õpetaja hindamisaruande, millele tema vahetu juht annab tagasisidet.

Kutseõppe kvaliteedi hindamisaruandes⁸⁴ on toodud välja, et õpetajatega arenguvestluste korraldus vajab parendamist. Arenguvestluste korraldus ei toeta õpetajate sisulist eneseanalüüsi. Komisjon soovib arenguvestluste, sh õpetaja iga-aastase enesehindamise sisulisemaks muutmist, et pöörata rohkem tähelepanu õppe sisu ja õpetajate kompetentside analüüsimisele ning õpetajate arengu toetamisele.

Koolis on komisjoni soovitustega arvestatud. Koostatud on parendustegevuste ülevaade⁸⁵, kus on kajastatud nii tehtud kui planeeritavaid tegevusi. 2021. aastal uuendati vormi „Õpetaja arenguvestluse enesehindamise küsimustik“, mis on sisendiks arenguvestlustele, kus üheks osaks on õpetaja iga-aastane sisuline enesehindamine, pöörates eelkõige tähelepanu õppe sisu ja kompetentside analüüsile ning õpetaja arengu toetamisele. Küsimused seostuvad kuue erineva valdkonnaga: õppekavade koostamine, arendamine ja rakendamine, sh tulemusnäitajate saavutamine; kaasaegsete õppimis- ja arenguvõimaluste kujundamine ning õppija arengu toetamine; minu osa kooli toimimises ja protsesside juhtimises; elukestva õppe põhimõtete rakendamine; huvigruppide kaasamine ja mainetegevus; ressursside kasutamine.

Arenguvestlusi erialaainete õpetajatega viivad läbi erialaosakondade juhatajad, üldharidusmoodulite õpetajatega õppealadirektor. Arenguvestluste tulemusi kasutatakse nii

⁸³ KutÕS, § 38 lg-d 3, 4.

⁸⁴ Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuur. Kutseõppe kvaliteedi hindamine, Tallinna Polütehnikum, õppekavarühmade audiovisuaalsed tehnikad ja meedia tootmine; andmebaaside ja võrgu disain ning haldus; tarkvara ja rakenduste arendus ning analüüs; elektrienergia ja energeetika; elektroonika ja automaatika hindamisaruanne, 2021.

⁸⁵ Parendustegevuste ülevaade. Allkirjastanud direktor 05.05.2022.

üksikute õpetajate töökoormuse ja täiendõppevajaduse määratlemiseks kui ka ülekooliliste koolituste, abistavate tegevuste ning töökeskkonna parendamise kavandamiseks. Arenguvestlusi viiakse läbi üle kahe aasta.

Õppealadirektor lisas, et 2021. aastast on viidud läbi elektroonilist õpetajate arenguvestluse enesehindamise küsimustikku. Sellele järgneb õpetaja arenguvestlus vahetu juhiga. Õppekasvatusala juhtidega viib vestlusi läbi õppealadirektor. Direktor viib läbi arenguvestluse õppealadirektoriga, aga seda dokumenteeritud ei ole. Vestlused algavad oktoobris.

Järelevalves selgus, et arenguvestlusi viiakse koolis läbi üle aasta, nt viidi läbi 2021. ja 2023. aastal. Kõiki vestlusi dokumenteeritud ei ole. 2021. aastal viidi vestlused läbi 71 töötajaga, 2023. aasta vestlused käivad, eneseanalüüsiküsimustikule on vastanud 74 töötajat.

Hea näitena on toodud ülevaates välja, et 2021. aasta küsimustikust tuli välja vajadus suunata tähelepanu õpetajate ja õpilaste vaimse tervisega seonduvatele teemadele (tingitud koroonapandeemia ajal kasvanud õpiabi vajadusest ning õpilaste vähese enesejuhtimisoskuse ja -motiveerituse probleemidest, eriti distants- ja koduõppe perioodidel).

Kooli arengukavas⁸⁶ on strateegilises eesmärgis – *pädev õpetajaskond õpib ja tegutseb koosmeeles, olles toeks nii õpilastele kui üksteisele* – püstitatud konkreetset tegevussuunad, nt toimub regulaarne õpetajate enesehindamise ning arenguvestlused; rahulolu õppe- ja õpetusprotsessiga on kõrge, seda nii õpetajate kui õpilaste vaates, toimib õpetajate töö toetamine ning väärtustamine; kõrgelt on hinnatud õpetajate enesekoolitus ja täiendõpe, stažeerimine ja osalemine õpirännetes, kogemuste vahetamine ning panustamine kooli ning partneritega seotud projektitegevustesse.

Tulemusmõõdikuks on 2025. aastaks seatud, et töötajate rahulolu tööga (üleriigilise rahuloluuuringu järgi) on >4,5. 2021. aastal oli vastav näitaja 4,4. Järgmine rahuloluküsitlus on planeeritud viia läbi 2023. aasta sügisel.

Koolis on koostatud koolituskava õppeaasta kohta, mida õppeaasta jooksul täiendatakse. Koolituskava koostamisel arvestatakse õpetaja vajadust täiendada kvalifikatsiooni, nt tasemeõppes õppijad, perioodilised erialakoolitused, nt sertifikaatide uuendamine. Koolituste planeerimisel lähtutakse kooli ja õpetaja tasakaalustatud vajadustest. Kutseõpetajate stažeerimine on tagatud erialaõpetajate töötamisega oma erialal, u pooled kutseõpetajatest töötavad samaaegselt oma erialal.

Käesoleva õiendi eelnõu edastati kooli direktorile ärakuulamiseks 17.10.2023. Kooli direktor saatis oma vastuse 17.10.2023. Kooli pidajal ei olnud õiendi eelnõule muudatusettepanekuid.

⁸⁶ Haridus- ja Teadusministeeriumi üldhariduspoliitika osakonna juhataja 01.08.2022 otsus nr 1.1-5/22/10 „Tallinna Polütehnikumi arengukava 2022–2025 kinnitamine“.